

DOSSIER No.: OD 1783

NAAM: RELATIES B.V.D. MET MUOR

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
DA	11/5										
M.	4/5										
DA	5/7										
31/1	CAW										
15/9/51	CAW										
10/1/52	CAW										
23/1	KA 30%										
4/9/53	CAW										
18 APR. 1969	PHC		21-4-69								
22 APR. 1969	H/B.		23-4-69								
23 APR. 1969	HK		25-4-69								
<div data-bbox="151 1170 491 1266" data-label="Text"> <p>GEDERUBRICEERD Dat. 25-4-69</p> </div>											
13 JULI 1972	K/H		17 JULI 1972								
3-6-83	CAW		4 JUNI 1982								

MINUTENBLAD

DOSSIER No. o OD 1783

NAAM: RELATIES BVD met MIOR

1. Aangelegd op verzoek van H/ACD voor KA en C XI,
ACD/PA, 8.2.51 *W*

2. *Genie Caw/I, 25/10 '57.*

3. *Genie Caw/I, 26/9 '57.*

4. *Genie Caw/I 22/9/57*

5. PHC,

1e Mogen de Zeer Geheime stukken gederubriceerd worden?

2e Moet dit OD nog PA blijven ?

ACD/PA *W* 18.4.69

6. ACD/PA

Wilt u een vraag aan H.K. voorleggen

PHC 21/4.69

7. ACD/PA

*Wilt een oorzpunt van bronberoviging
kunnen de stukken gederubriceerd worden.
M.i. is het bederdsaspect van de
toezichtelijke dienstleiding het knelpunt.
M.i. aan H.K. voorleggen*

H.K. 22/4/69

8.

ACD/PA geen bezwaar tegen derubriceren H.K. 22/4/69

9

9

GEDERUBRICEERD
Dat. 25-4-69 Pa *W*

10 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd. sept. '70.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N

CO. 126/31

OB 1783
 #A

*100 g. voor
 over stuurden 10/1/83*

100 g. 1/13

[Signature]

Afd./Sect.: *100 g.* Dat.: *18/1/83* Par.: *h*
 Interne aanwijzingen ACD *met nas leen d/s*

ACD/ PA Dat.: *18/1/83* Par.: *[Signature]*

100 g. 1/13/83

ACHTEREEVOLGENS AAN: *CAW*

H.ACD, namens deze

VERANTW. VOOR ADM. AFDOENING: *CAW*

Dat.: *5/1/52*

Afd.	Sectie	Behandeling	Afz./Par.	Dat.
<i>9/1/83</i>	<i>CAW</i>	<i>nom. 126/31 Rep. Ver. an mij terug met omge- stuurden CAWE 9/1</i>		<i>8/1/82</i>
		<i>CAW 10/1/83</i>		
		<i>11-6-52</i>		<i>10/1/82</i>
		<i>Pl. H. 13/11 Met de Perusa zijn de bonille om sabotageplanen in Curacao in het landelijke oppassen!</i>		
		<i>10/1/83</i>		
<i>10/1/83</i>	<i>CAW</i>	<i>Non verduw afdoening</i>		<i>13/1/82</i>

00 1703

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

Afdeling Kabinet. 'S-GRAVENHAGE, 28 December 1951

No. Letter P 104
b.15
06.13 - 09.529
GEHEIM.

06.22.1
09.65 - 06.242.1

- 3 JAN. 1952.
ACD/126/31

Onderwerp:

Communistische sabotage Nederlandse Antillen.

Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Dit stuk mag niet worden vernieuwvuldigd dan met toestemming van het verantwoordelijke hoofd.

105714
10584
100 1703

Onder verwijzing naar mijn geheime brieven van 3 Juli 1951 Kab.Letter O 55 en 20 Augustus 1951 Kab.Letter D 69, nopens communistische sabotage op de Nederlandse Antillen, moge ik U hiernevens doen toekomen een afschrift van het mij door de Heer Minister van Buitenlandse Zaken toegezonden schrijven van Hr.Ms.Gezant te Lima dd. 7 December 1951 no. 3306/388 geheim met betrekking tot het verdere contact met zijn berichtgever. Ik moge korthedshalve naar de inhoud van dit schrijven verwijzen.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN, Voor de Minister: De Secretaris-Generaal,

J. van K...

AFSCHRIJFT.

C O P I E

PER LUCHTPOST

GEZANTSCHAP
DER NEDERLANDEN

Lima, 7 December 1951.

No. 3306/388 GEHEIM.

betr. communisme in de Ned.Antillen.

Mét referte aan Haar missive van 16 November j.l. D.W.H.-
CA 114740-8968 GS/468 Geheim, heb ik de eer Uwe Excellentie
te berichten dat bedoelde Peruaan zich de laatste tijd niet
meer vertoond heeft en in gebreke gebleven is de door hem
toegezegde fotocopieën, waarvoor hij een klein voorschot
ontvangen had, af te leveren. Niet onwaarschijnlijk is, dat
de versterkte anti-communistische houding van Peru deze man,
die immers door zijn communistische relaties thans meer
gevaar loopt, heeft doen onderduiken.

Inmiddels heb ik niet de indruk dat de door hem verstrekte
gegevens van veel belang zijn of als betrouwbaar mogen worden
aangemerkt; dit laatste is trouwens ook de mening van enige
bevriende collega's, aan wie hij ook wel eens berichten heeft
verstrekt.

De Gezant,

w.g. L.A.Gastmann.

Zijne Excellentie
de heer Minister van Buitenlandse Zaken.
's-Gravenhage.

AAN: KA-RA
VAN: CAW/I

17. 1483

Zoudt U inlichtingen kunnen inwinnen via Uw buitenlandse contacten?
Zo ja, dan zal ik nog een nota maken.

CAW/I, 26-8-'51.

AAN: CAW/I
VAN: KA-RA

De verbinding met Attila is thans wel van dien aard, dat ik om inlichtingen kan vragen. Ik vrees echter, dat er geruime tijd mee gemoeid zal zijn. Ik vraag me daarom af of de C.G. in Berlijn het niet beter zelf kan doen bij het Landesamt für Verfassungsschutz ter plaatse. Deze regeling is nl. getroffen voor Duitsers, die een visum voor Nederland aanvragen.

KA-RA, 19-9-'51.

Aantekening van CAW/I.

Ondershands Bureau Antecedentenonderzoek MUOR met de inhoud van vorenstaande aantekening vertrouwelijk in kennis gesteld met de mededeling, dat het dus meer geëigend is het Ministerie van Buitenlandse Zaken hierin te betrekken. Hiermede kan wat onze Dienst betreft deze aangelegenheid als afgedaan beschouwd worden.

CAW/I, 24-9-1951.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO^v 116162 05723

~~Handwritten initials~~

VD 1783
Relaties BVD
met Amun

Afd./Sect.: CAWI Dat.: 28/10 Par.: h r

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. Dat.: 18/10 Par.: (K) mt 12/10/10

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

25/10 ~~CAWI~~ mt. nom. CVV 20/10/17

2/1 KARA houdt te inlichtingen kunnen worden
via de Buitelandse contacten. Hoja. de
zal ik mij de nota maken.

3/1 CAWI 21/9
Verbinding met Athala is kans wel van die
aard, dat ik om inlichtingen kan vragen. Ik was echter, dat is gerime tijd
meefarveid zal zijn. Ik vraag me daarom af of de C.G. in Berlijn het
niet beter zelf kan doen bij het Landesamt für Verfassungsschutz te plaatse.
Deze afdeling is ook getroffen voor Duitsland, die een visum voor Nederland
aanvragen. KARA mt 21/9

Aantekening van CAWI. In de Nederlandse Bureau
Antecedent onderzoek Nimmer met me. Land
aantekening, uitkomst is kenniggeteld met o.m.
deling dat het dus een gezigt is het Nimmer te
Buitelandse zaken heeft te betrekke. Thamer ha had
me dient te zijn den aangeleg. het als operen bechou
worden CAWI 24/10/17. ACD N

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

AR 4166 's-GRAVENHAGE
Bureau Antecedentenonderzoek Plein 1.

15 Augustus

195 l.

06.331.3

No. ORNAS/1996/-/20667.

15 AUG 1951

09.683-0925

Onderwerp:

AAN

ACD/ 116.162

06.384

09.23

E.SCHLEMMINGER.

het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst,

Javastraat 68

's-GRAVENHAGE

TROUWELIJK

OP KAART
ACD/ 4
DAT. 18/10
P R: <i>WJ</i>

Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge mede te delen, dat de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie in Suriname inlichtingen heeft gevraagd omtrent de antecedenten van Erwin SCHLEMMINGER, geboren te Berlijn op 10 December 1917, wonende Berlin-Steglitz, Flensburgerstr. 2.

Betrokkene heeft door tussenkomst van de Consul-Generaal der Nederlanden te Berlijn toelating in Suriname verzocht, teneinde aldaar voor de firma Mohamad Radja machinerieën te installeren en bedrijfsklaar te maken.

Ik moge U verzoeken wel Uw tussenkomst te willen verlenen voor het inwinnen van de gewenste inlichtingen.

Hoofd Bureau Antecedentenonderzoek Mij n. or.

W.J. van Haften
W.J. van Haften.

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

1703

CO 10974

✓ 111752

✓ 113024

✓ 116377

7081723

Afd./Sect.:

MTE

Dat.:

10/10

Par.:

1/2

Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

Par.:

21/9/51

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1. C.A.W. t.k. ; zie ook CO. 100900

2. Phv. HC t/k. van deze ministerie Permaanketich al eerder iets gelezen. ^{x)} Het hier benoemd naar de opmerking - het Opgave om naar het Ned. Antillen. Kan thans met deze ook aan was doorgeven? C.A.W. 12/6/51

C.A.W. Het liet uit de indruk dat de berichten van deze Permaanketich van enig belang zijn. De vorige betreffen voorgesloten Sabotage in Nederland en in Indonesië; n.b.v. berichten zijn alleen op Java in. Voor wat betreft de Indonesië waren zij ^{betreft} ^{betreft} [sluipen op de periode van de Soevereiniteitoverdracht.]

CO 100900

Hij ronden Minoror kunnen verlopen om t.z.t. in kennis te stellen met de inlichting die Gees. Ned. Antillen terzake rustelo

ACD antwoord afwachten C.A.W. 2/6
KA, daarna C
ACD 9/9-51

lia cont. in acc. of Co. 111752
WA. / 1/10/7

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 111752

ONAFGEDAAN

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Gevoegd in Co 1097121

ACDE 9/7-51

W

Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

Par.:

2/9/51

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

- 1 ~~CAW~~ 22/6/51 *JW*
- 2 ~~9HC 7/6~~ *JW* *gem. pnc 25/6/51*
- 3 ~~CAW II 7/6~~
- 4 CAWI. Concept voor besluit hietj - dan horen wij tenuisite
vch iets. CAW II 26/6/51. *J*

add. tot paragraaf an 2e bin v. de O.R. CAW/5, 29-6-51

ACD *Vond oplossen*

CAWE

~~*HA, op 27-10-51, datum 2/7*~~ *ACDE 9/7-51*

H. Acd. na bijvoeging van de aangehaalde brief van Linnor
van 8 Nov. 1953 letter Wgs aan H. C., met bet
trefke de door Min. Peters gestelde vraag in
eerste instantie te beantwoorden en een antwoord
op de brief van 3 Juli jl. van Ph. H. W.D.
te ontwerpen KA.

W/1

HIC dus CAW.

Mit verantwoordelijkheid voor 522 vertaling.
De brief waaraan wordt gerefereerd bevat
Zonder meer een zelfde verzoek om incl.
Het was een bepalend oelstypen bij een
overzichtsrapport over de politieke toe-
stand op het Westelijk Halfrond. Voorzeker
Dus maar niet bij gevoerd W/2 duren

W/1
CAW 10/2/54 9

CAW II Helt te opmerkinga. zie aant Phide
do 12/6/54

CAW

W/1

CAW I. 4e vraag in aandacht van de aanteekening van KA.
ddo. W/1 (hiertoe). Al. i. jon. aan Min. W/1, dat d'ys
niet over gegevens wordt beschikt die van hem of de functionar.
van de Ned. Ant. e. Surinaam van belang zijn.

CAW II 24/7.

CAW II, 3-8-54.

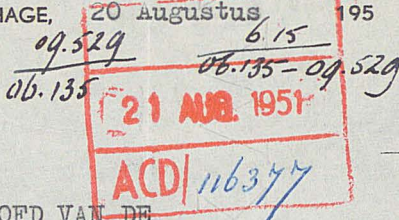
W/1
CAW I concept hants op. CAW II 14/10-54
Acd

109714
MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

Afdeling Kabinet

's-GRAVENHAGE, 20 Augustus 1951

No. Letter D 69 Geheim

Onderwerp:

Communistische
sabotage Ned.
Antillen

AAN HET HOOFD VAN DE
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

113024 - Co 109714

Onder verwijzing naar mijn geheim schrijven van 3 Juli 1951 Kab.Letter O 55 en Uw brief dd. 17 Augustus 1951, No. 113024 geheim, nopens communistische sabotage op de Nederlandse Antillen, heb ik de eer U hiernevens te doen toekomen afschrift van het mij door de Gouverneur van de Nederlandse Antillen toegezonden schrijven van de Procureur-Generaal No. 57 G dd. 31 Juli 1951 met betrekking tot het aldaar verrichte onderzoek, naar de inhoud waarvan ik korthedshalve moge verwijzen.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN,
Voor de Minister
De Secretaris-Generaal,

J. M. P.

PARKET VAN DE PROCUREUR-GENERAAL

Aan Zijne Excellentie de Heer Gouverneur van de
Nederlandse Antillen

G E H E I M

No. 57 G.

Willemstad, 31 Juli 1951

Onder verwijzing naar nevensgaande stukken aangaande Communistische sabotage in de Nederlandse Antillen, heb ik de eer Uwer Excellentie het navolgende mede te delen:

Blijkens de brief dd. 5 Juni 1951 van de Tijdelijke Zaakgelastigde te Lima, Peru, onder het nummer 1328/172, zou een alhier bestaande Communistische sabotagegroep, onder de leiding staan de van de volgende personen:

1. Een Cubaan genaamd JOSE DE LA BOBA, die als conciërge werkzaam zou zijn op Percaderia te Willemstad.
2. Een Mexicaan JAEN MONTERO, die als waker bij de Curaçaose Bank werkzaam zou zijn.
3. JIMY MADURO, die werkzaam zou zijn bij de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij;
4. EFIGENOI LARA, die werkzaam zou zijn bij de Lago Oil & Transport Co.Ltd op Aruba.

Waarschijnlijk wordt met het Hôtel Percaderia te Willemstad bedoeld de Piscadera-baai Club, alhier.

In de administratie van de Vreemdelingendienst alhier, werden na zorgvuldige controle geen namen gevonden, die overeenkwamen met vorenstaande namen. De namen van twee Portugezen afkomstig van Madeira, die ongeveer eender uitgesproken kunnen worden als de naam van de Cubaan JOSE DE LA BOBA, zijn JOAO TAVARES LABAO Jr., en ANTONIO TAVARES LABAO.

Geen van deze twee Portugezen is echter werkzaam bij de Piscaderabaai Club, noch hebben zij ooit daar gewerkt.

Wat betreft de Mexicaan JAEN MONTERO, kon na ingesteld onderzoek het volgende worden vastgesteld. De twee namen, die met eerder genoemde naam MONTERO, het meest overeenkomen, zijn die van JOSE ANTONIO MONTEIRO, geboren te Braga, Portugal, op 30 Juli 1909, van beroep pijpfitter, wonende Portugezenkamp in het tweede district alhier en JESUS MARIA MONTERO, geboren te Maracaibo, Venezuela, op 22 April 1908, bedrijfsleider van de Limonadefabriek "Britania" gelegen in de Oranjestraat z/n alhier. Overigens werd aan de hand van de naam JAEN MONTERO niets gevonden wat enigszins verband hield met bedoelde zaak. Geen van de twee laatstgenoemde personen hebben ooit bij de Curaçaose Bank of bij een van de andere plaatselijke Banken gewerkt.

De vier namen werden tevens gecontroleerd op het Bevolkingsregister alhier, alsmede in de administratie van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij, waarbij alle in zekere mate daarmede overeenkomende namen werden nagekeken. Op het bevolkingsbureau werd niets terzake dienende aangetroffen. Bij de C.P.I.M. is ongeveer een veertigtal MADURO's werkzaam. De naam JIMY MADURO kwam echter op geen van de aldaar gerangschikte staande personenkaarten voor. De met JIMY MADURO meest overeenkomende naam was die van JACOBUS MARTINUS MADURO, geboren op Curaçao 11 November 1907, werkmans en wonende Grienhout z.n. in het tweede district alhier.

Bij gehouden controle op de bureaux van de Politie Administratie en van de Afdeling Speciale Diensten, werden geen namen gevonden, die overeenkwamen met de vier genoemde namen.

Op Aruba werd een onderzoek ingesteld naar de naam EFIGENOI LARA, waarbij bleek dat aldaar slechts een persoon voorkwam onder de familienaam LARA. De gegevens van deze persoon luiden als volgt: JOHN ROBERT DE LARA, geboren in Mexico, 8 Januari 1907, van beroep accountant, werkzaam bij de Lago Oil & Transport Co.Ltd. DE LARA, die de Amerikaanse nationaliteit bezit, arriveerde op 15 April 1946 op Aruba, komende van Miami. Zijn laatste adres in de U.S.A. is 2346 N. El Molino Avenue, Altadena, California.

Gezien het bovenstaande wil het mij voorkomen dat de verstrekte "inlichtingen" onjuist zijn, doch wel blijkt geven, van enige locale kennis bij de informant. Het ware nuttig, dat de identiteit van deze berichtgever zo mogelijk mij bekend zou worden gesteld.

Ik moge Uwer Excellentie in overweging geven Zijne Excellentie de Heer Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen naar aanleiding van het vorenstaande in te lichten.

De Procureur-Generaal,

W.g. J. ELLIS.

17 Augustus

51

C. 113024

CAW/I, TA.7.

Gene

Communistische sabotage
op Ned. Antillen

GEHEIM

Met verwijzing naar Uw schrijven van 3 Juli j.l., Letter O 55
Geheim, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te delen, dat dzz. tot
dusverre niet wordt beschikt over gegevens welke voor U of voor de
Gouverneur van de Nederlandse Antillen van belang zijn.

Mochten dergelijke gegevens eventueel alsnog te mijner kennis
komen, dan zal ik niet nalaten die te Uwer kennis te brengen.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen,
te
's-GR A V E N H A G E.

16/20
Mr. H. W. Pelderhof

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

AFDELING Kabinet

'S-GRAVENHAGE, 3 Juli

1951

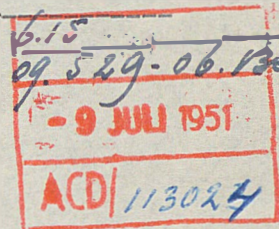
-No. Letter O 55 Geheim

ONDERWERP:

Communistische sabotage
op de Ned. Antillen

BINNENL ZAKEN
KABINET
INGEKOMEN
- 4 JULI 1951

AAN HET HOOFD VAN DE
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

06.135
09.529

Met verwijzing naar Uw geheime brieven van 19 en 29 Juni jl. No's 109714 en 111752 nopens het in hoofde vermeld onderwerp heb ik de eer U hiernevens een afschrift te doen toekomen van mijn geheime schrijven van heden datum en letter als deze aan mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken, waarin de naar aanleiding van diens schrijven van 18 Mei t.v. No. 46333-4077 G.S. van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen verkregen inlichtingen zijn vervat.

Zij het ten overvloede, moge ik nog aantekenen dat indien Uwerzijds mogelijk uit andere bron de beschikking mocht worden verkregen over gegevens terzake, welke voor dit Departement en wellicht mede voor genoemde Gouverneur of zijn ambtgenoot van Suriname van belang zouden kunnen zijn, ik mij gaarne voor mededeling daarvan houd aanbevolen (zie de zeer geheime brief van mijn ambtsvoorganger van 8 November 1950 Letter F 98).

96679-00 1783

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN,

P. Leter

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

AFDELING Kabinet

'S-GRAVENHAGE, 3 Juli

1951

No. Letter O 55 Geheim

ONDERWERP:

Communistische sabotage
op de Ned. Antillen

AAN DE HEER MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Uw brieven van 18 Mei en 15 Juni jl. Directie Westelijk Halfrond Bureau Caraibische Zône Nrs. 46333-4077 G.S. en 58430-5036 G.S., nopens het in hoofde vermeld onderwerp, zijn door mij aanstonds ter kennis van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen gebracht.

De in Uw eerstgemeld schrijven vervatte mededelingen hebben Mr. STHUYCKEN aanleiding gegeven, mij te berichten dat hij, tensinde een indruk te krijgen van de aard en de betrouwbaarheid van de informatie, prijs zou stellen op ontvangst van een specimen van een fotocopie als door de Tijdelijk Zaakgelastigde te Lima in zijn brief van 25 April jl. bedoeld.

Voorts zou hij gaarne nadere bijzonderheden willen ontvangen omtrent de in dat schrijven genoemde Peruaan, o.a. of hij Curacao bezocht en zo ja, wanneer en onder welke naam.

Ik zou het zeer op prijs stellen indien U hieromtrent nadere inlichtingen zou willen inwinnen bij genoemde diplomatieke vertegenwoordiger. Ook het verkrijgen van bovenbedoelde fotocopie, tenzij uiteraard daaraan te hoge kosten zouden zijn verbonden, schijnt mij van belang.

De Gouverneur deelt voorts nog mede dat bedektelijk een onderzoek wordt ingesteld naar de gedragingen van het personeel van de "Bay Club", waarmede naar alle waarschijnlijkheid de Piscadera Club zal zijn bedoeld.

Zodra ik hieromtrent, dan wel naar aanleiding van de bij Uw bovengenoemde brief van 15 Juni jl. verstrekte inlichtingen, nader bericht mocht ontvangen, zal dit te Uwer kennis worden gebracht.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN,

(get) L. P E T E R S

Afschrift ter kennisneming aangeboden aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

UITGEBEKT

30 JUNI 1951 29 Juni

51

C. 111752
CAW/I, TA.6.

Gene

VERTROUWELIJK

Communistische sabotage
Nederlandse Antillen

Met verwijzing naar het mij in afschrift toegezonden, aan U gerichte schrijven van de Minister van Buitenlandse Zaken, van 15 Juni j.l., No.58430-5036 G.S., heb ik de eer Uwe Excellentie te verzoeken mij t.z.t. wel in kennis te willen doen stellen met de berichten van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen inzake de onderwerpelijke aangelegenheid.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

f 29/6
Mr H.W. Felderhof *✓*

Aan Zijne Excellentie
de Minister v. Uniezaken en
Overzeese Rijksdelen,
te
's-GRAVENHAGE.

0113024

info: P. 51

Bevel. Dohy

6.15
06.135-09.529

6.15
09.529-06.135
18 JUNI 1951
ACD/111752

No. 384
09.529!

Directie Westelijk Halfrond
Bureau Caraibische Zone

15 Juni 1951

58430-5036 G.S.

Communistische sabotage
Nederlandse Antillen

VERZONDEN
16/6

Met verwijzing naar Uw brieven van 4 Mei en 5 Juni 1951, nos. 1043/143 en 1328/172, geheim, inzake het bestaan van een extremistische sabotage-groep in de Nederlandse Antillen, heb ik de eer U hierbij mede te delen, dat ik beide brieven ter kennis heb gebracht van mijn Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, met verzoek de onderwerpelijke aangelegenheid onder de aandacht van de Gouverneur der Nederlandse Antillen te willen brengen en mij te willen berichten tot welke opmerkingen een en ander laatstgenoemde functionaris eventueel aanleiding mocht hebben gegeven.

Ik hoop U derhalve t.z.t. zader te kunnen informeren.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN
voor deze,
Het Hoofd van het Bureau Caraibische Zone

Harer Majesteits
Buitengewoon Gezant
en Gevolmachtigd Minister

Lima

info P. V. d.

Directie Westelijk Halfrond
Bureau Caraïbische Zone

15 Juni 1951

58430-5036 G.S.

Communistische sabotage
Nederlandse Antillen

GEHEIM

VERZONDEN

16/6

Ten verfolge op mijn schrijven van 18 Mei jl.,
DWH/GA no. 46333-4077 G.S., geheim, heb ik de eer u
hierbij te doen toekomen afschrift van de brief van de
Tijdelijk Zaakgelastigde te Lima van 5 Juni 1951,
no. 1328/172, geheim, waarbij de namen worden vermeld
van vier personen, die de leiding zouden hebben van de
extremistische sabotagegroep in de Nederlandse Antillen.

Uiteraard zie ik met belangstelling de van de Gouverneur van genoemd Rijksdeel te ontvangen berichten tegenmoet, mede teneinde de Tijdelijk Zaakgelastigde te kunnen inlichten of verdere berichtgeving van de betrokken Peruaan al dan niet op prijs moet worden gesteld.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN
voor deze,

Het Hoofd van het Bureau Caraïbische Zo

Zijner Excellentie
de Heer Minister van Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen,
te

's-Gravenhage.

Copie

GEZANTSCHAP DER NEDERLANDEN

Lima, 5 Juni 1951

No. 1328/172

Geheim

betr.: subversive actie Nederlandse Antillen

Ten vervolge op mijn brief 1043/143 van 4 Mei jl. moge ik Uwe Excellentie berichten dat, blijkens mij door de reeds eerder genoemde persoon gedane mededeling, de extremistische sabotage-groep in de Nederlandse Antillen onder leiding zou staan van:

- | 1. de Cubaan José de la Boba, die als conciërge werkzaam is bij Hotel Percadería te Willemstad;
- | 2. de Mexicaan Jaén Montero, waker bij de Curacaosche Bank te Willemstad;
- | 3. Efigenio Lara, werkzaam bij de Lago Oil Transport Company te Aruba;
- | 4. Jiny Maduro, werkzaam bij de Curacao Petroleum Industrie Mij. te Curacao.

Aangezien omtrent het bestaan van bovengenoemde vier personen alsmede over de hen toegedichte activiteit ongetwijfeld de politieke recherche in de betrokken plaatsen inlichtingen kan verschaffen, zou wellicht thans kunnen blijken in hoeverre de mij verstrekte inlichtingen een grond van waarheid bevatten dan wel geheel op fantasterij berusten, e.g. of op verdere inlichtingen uit de genoemde bron prijs wordt gesteld.

De Tijdelijk Zaakgelastigde,

Zijne Excellentie
de heer Minister van Buitenlandse Zaken
te
's-Gravenhage.

22 JUNI 1951

19 Juni

51

C.109714

CAW/I, TA.7.

Gene

Communistische sabotage
Nederlandse Antillen

IN GEBOEKT

GEHEIM

Met verwijzing naar het aan U gerichte, mij in afschrift ter kennisneming toegezonden schrijven van de Minister van Buitenlandse Zaken, van 18 Mei j.l., no.46333-4077 G.S., heb ik de eer Uwe Excellentie te verzoeken mij t.z.t. wel in kennis te willen doen stellen met de inlichtingen die de Gouverneur der Nederlandse Antillen terzake verstrekt.

HET HOOFD VAN DE DIENST, ↓

Mr H.W.Felderhof.

Zijne Excellentie
de Minister voor Uniezaken en
Overzeese Rijksdelen,
te
's-GRAVENHAGE.

Rappel: 20-8-1951.

21/113024

inf. P.V.D. 06.344.1
09.67-09.529
06.328.1
09.65
06.15
09.529-06.13
09.529 06.13
06.13 09.529
21 MEI 1951
ACD/109 JWH

Directie Westelijk Halfrond/C.A.

18 Mei 1951.

Communistische sabotage Nederlandse Antillen.

46333-4077 G.S.

GEHEIM.

Met verwijzing naar mijn U in afschrift toegezonden schrijven van 5 Mei 1951, No. 43474-3882 G.S. geheim, gericht aan de Hoge Commissaris in Djakarta en handelende over mogelijke communistische agitatie in Indonesië, heb ik de eer U hierbij te doen toekomen copie van de brief van de Tijdelijk Zaakgelastigde te Lima van 4 Mei 1951, No. 1043 Geheim, waarbij inlichtingen worden verstrekt over het bestaan van communistische sabotage groepen in de Nederlandse Antillen.

Hoewel ook ten aanzien van de thans verstrekte inlichtingen de nodige reserve in acht dient te worden genomen, zou ik U willen verzoeken deze wel ter kennis te willen brengen aan de Gouverneur der Nederlandse Antillen met verzoek te willen mededelen, tot welke opmerkingen een en ander hem eventueel aanleiding mocht geven.

Overigens zal ik het op prijs stellen indien U mij Uw mening kenbaar zoudt willen maken met betrekking tot de in de laatste zin van de brief van de Tijdelijk Zaakgelastigde vervatte suggestie betreffende het doen verschaffen van fotocopieën van de originele stukken "met stempel".

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

voor de Minister,

Het Hoofd van het Bureau Caraïbische Zône,

Zijner Excellentie
de Heer Minister voor Uniezaken en
Overzeese Rijksdelen.

Lima, 4 Mei 1951.

No. 1043/GEHEIM

Ik moge Uwe Excellentie berichten dat ik wederom bezoek ontving van de reeds eerder genoemde Peruaan, die mij het volgende mededeelde.

Vit Venezuela zouden middelen tot Sabotage (ook wapens) gesmokkeld worden naar Curacao, Aruba en Bonaire. Het commando der communistische sabotage-groepen zou berusten bij de eerste mayordomo van het hotel Bay Club te Willemstad; deze man zou tevens de leiding hebben van een sabotage-groep in de raffinaderij te Emmastad.

Ten aanzien van bovenvermelde inlichting moge ik alle voorbehoud ten aanzien van juistheid maken. Voor het overige zal ik het zeer op prijs stellen te vernemen of op inlichtingen als deze en de vorige prijs wordt gesteld. Totdat ik Uwe Excellentie's bericht te dien aanzien zal hebben ontvangen zal ik de mij persoonlijk uiterst antipathische relatie met bovenbedoelde Peruaan nog niet geheel verbreken. De man deelde mij tenslotte mede desgewenst ook foto-copieën van de originele stukken "met stem-pel" te kunnen verschaffen indien hem daarvoor de kosten zouden worden vergoed.

De Tijdelijk Zaakgelastigde,

w.g. H.W.R. de Waal.

Zijne Excellentie
de heer Minister van Buitenlandse Zaken,
te 's - Gravenhage.

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 108343

ONAFGEDAAN

Handwritten notes:
Kopie van
DD 1703/24

Afd./Sect.:

CAWT

Dat.:

10/5

Par.:

Handwritten initials and marks

Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

CAWT

Handwritten note:
Het is wel een onduidelijke methode
waar men zalten bij is ms. archiveringsbriefje
het moete zeggen: ^{aflevering} naar van en daerom ont-
vangen verspreid van de lica. Koning Prins, hooft b.p.
hooft st. sur. Jaar van de vorderen briefjes te heb-
ben hooft. *CAWT*

~~CAWT~~ 2/5/51/24

~~ACP~~ *Handwritten mark*

Aan bijlage nu

C. 108139

Copie voor CO.108343

UNGEDEEKT

DD 1783

11 Mei

51

C. 108343
CAW/I, TA.8.

66n

GEHEIM

"Comité Vrienden van Indonesië"

Naar aanleiding van een daartoe ontvangen verzoek van de Vice-Minister President, Minister zonder Portefeuille, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een geheim rapport van 16 April j.l., handelende over het in hoofde dezes genoemde comité. Ter bekräfting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

MET HOOFD VAN DE DIENST,

[Handwritten signature]
Mr H.W. Felderhof

AAN
Z.E. de Minister President,
Z. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z. de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,
te
'S-GRAVENHAGE.

10017831

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN
16 April 1951, nr. 106139.
BETREFFENDE

DA
nr 106139

NR. 3796 AFD. Kabinet.

's-Gravenhage, 25 April 1951.

Comité Vrienden van
Indonesië.

M ENGELIEVE BIJ HET ANT WOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

GEHEIM.

Met verwijzing naar Uw nevenvermeld schrijven
verzoek ik U van het daarbijgevoegde geheime rapport
ook afschrift te zenden aan de heer Minister-Presi-
dent en aan mijn ambtgenoten van Buitenlandse Zaken
en voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

DE MINISTER ZONDER PORTEFEUILLE,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

Wink

t. b. g. 3
17.125
-1 MEI 1951
ACD/ *106139*

AAN:
de Heer Hoofd van de Binnen-
landse Veiligheidsdienst.

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 106139

106139

1021985

ONAFGEDAAN

1783

Afd./Sect.:

CAW

Dat.:

24/4

Par.:

h

Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

26-4-57

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1)

Mr. H. K. B.

Min. aan C. ter behandeling.
De Min. wil gevraagd worden over de
mogelijkheid van een financieel subside aan het Comité
van de Indones. Republiek en over het omvallen van
het Comité. Het Comité is, o.a., mede ten
beloofte van de Min. v. Justitie en Minister.

2)

Mr. M.

acc. naar verzoek van B. bin. ook uit m.v. (B heeft hier een niet)

CAW

3)

an H. C. voortzet in overleg met B.

geens met m.v. te behandelen

CAW
5/3/4

4)

CAW.

5/4/51/br

Neo

ter 26/4/51/br

16 April

51

C. 106139
CAW/I, TA.4.

één

GEHEIM

UITGEBOKT

"Comité Vrienden van
Indonesië"

in OD

Met verwijzing naar Uw geheim schrijven van 27 Maart j.l.,
no.3468 (Afd.Kabinet), heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aan
te bieden een terzake handelend geheim rapport, naar de inhoud waar-
van ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

27/4
Mr H.W. Felderhof

Aan Zijne Excellentie
de Vice-Minister President,
Minister zonder Portefeuille,
Ministerie van Binnenlandse Zaken,
te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM - RAPPORT

Het "Comité Vrienden van Indonesië" heeft laatstelijk wederom te Amsterdam vergaderd op 6 Februari 1951, echter onder de gewijzigde naam "Comité voor Indonesië", ook dit keer onder voorzitterschap van J.E.STOKVIS. Leidende figuren van de "Vlamgroep" waren niet aanwezig. Sedert is vernomen, dat D.SCHILP c.s. geen deel meer uitmaken van het comité, waarvan sedert vorengenoemde datum voorzitter is Prof.C.C.BERG.

Ter vergadering is o.a. besproken de samenwerking met de Republiek Indonesië, welke ten tijde van de Hoge Commissaris Roem zeer goed was. Er is echter geen nieuwe Indonesische Hoge Commissaris benoemd en de voorzitter (Stokvis) betwijfelde het of men aan de Wnd. Hoge Commissaris Djumhana wel "het volle politieke gewicht" moest toekennen.

Naar verluidt is in verband hiermede door de aanwezigen besloten een brief te zenden aan de Minister van Buitenlandse Zaken Moh. Roem te Djakarta. Hierin is uiteengezet, dat in Januari 1950 in Nederland spontaan een comité is gevormd, dat zich ten doel stelde Nederlandse arbeidskrachten voor Indonesië aan te trekken. (Zie in dit verband dzz. geheim rapport van 29 November 1950).

Verder is in het schrijven naar voren gebracht, dat de Indonesische Regering zeer welwillend stond tegenover de plannen van het comité. In principe was door haar f.50.000 toegezegd om de eerste kosten te dekken.

Sedertdien, aldus vervolgt de brief, hebben de gewijzigde omstandigheden de werkzaamheden van het comité vertraagd. Een vertraging van ernstiger aard vormde echter de afwijzing van de soevereiniteitsoverdracht over Nieuw Guinea.

Het "Comité voor Indonesië" heeft in de brief verder medegedeeld, dat de werkzaamheden sedert weer waren voortgezet ter verkrijging van een apparaat, dat Indonesië kan voorzien van de nodige arbeidskrachten, wanneer de omstandigheden hiervoor gunstig zijn. Hiervoor is echter onvoorwaardelijk de financiële steun van de regering der R.I. nodig, waarvoor dan de bemiddeling van de heer Roem is ingeroepen.

Ingevolge een door de vergadering genomen beslissing zou in de brief nog worden opgenomen, dat het geld eigendom blijft van de Indonesische Regering en slechts door het comité beheerd zou worden.

Tot dusverre heeft het comité voor zover bekend nog geen geld ontvangen.

Het comité ijvert niet voor overdracht van de soevereiniteit over Nieuw Guinea aan de R.I., althans is daarvan tijdens vorenbedoelde vergadering niets gebleken.

Hiermede houdt zich wel bezig "De Vlam"-groep (onder leiding van D.Schilp en J.W.E.Riemens). In meergenoemd comité hebben zij thans echter geen enkele invloed meer. Zij zijn zelfstandig actief ten behoeve van de Indonesische Regering en ontvangen daarvoor regelmatig geldelijke vergoeding. Voor de brochure Irian heeft Riemens naar verluidt een dermate ruime beloning gekregen, dat hij daarmede geheel of grotendeels de som voor een nieuwe auto (Peugeot) heeft kunnen betalen, waarmede hij kortgeleden met zijn vrouw naar Zuid-Frankrijk en Italië is gegaan.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN
30 Nov. 1950, nr. 98133.

e.o. 096320 in
072 1783

NR. 3468 AFD. Kabinet.

BETREFFENDE

's-Gravenhage, 27 Maart 1951.

"Comité Vrienden van Indonesië".

Bijlagen: div.

GEHEIM.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

31/3-57
ACD/106139

~~...~~
Onder verwijzing naar het bij nevenvermeld
schrijven behorend rapport, hetwelk op 5 December
1950 werd doorgezonden aan de Minister voor Unieza-
ken en Overzeese Rijksdelen, bied ik U hierbij aan
afschriften van de brieven van mijn voornoemde ambt-
genoot aan mijn ambtgenoten van Justitie en Binnen-
landse Zaken, respectievelijk dd. 23 December 1950,
no. Letter K 115/Geh. en dd. 19 Maart j.l., no. Let-
ter P 24/Geh.

Een verslag omtrent het resultaat van het ver-
zochte onderzoek, alsmede de beantwoording van de
overige in laatstgenoemd schrijven gestelde vragen,
waren door mijn tussenkomst in te dienen.

DE MINISTER ZONDER PORTEFEUILLE,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

Wieser

AAN:

de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst.

AFSCHRIFT.

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN.

Kabinet.

's-Gravenhage, 23 December 1950.

Letter K 115/GEHEIM.

Onderwerp: Actie "Comité Vrienden van Indonesië" voor onvoorwaardelijke afstand van Nieuw-Guinea.

Aan de Heer Minister van Justitie.

Het zal U bekend zijn dat het enige tijd geleden opgericht comité "Vrienden van Indonesië", o.m. in een de vorige maand uitgegeven brochure, zich ten doel stelt de onvoorwaardelijke overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië.

Van onze ambtgenoot van Binnenlandse Zaken ontving ik een geheim rapport, handelende over een door genoemd comité op 21 November j.l. gehouden vergadering. Daarin is o.m. ter sprake gekomen uit welke geldmiddelen de actie van het comité zou moeten worden gefinancierd. Opgemerkt werd dat deze o.m. verwacht werden van de Indonesische Regering. De voorzitter deelde ter vergadering mede dat de Indonesische Hoge Commissaris in principe voor de verwezenlijking van de plannen een subsidie had toegezegd maar dat deze nog niet was verleend. De aanwezigen zagen de grote noodzaak in, absoluut verzekerd te zijn van de financiële en morele steun der Indonesische Regering.

Indien inderdaad aan bedoeld comité geld van Indonesische zijde zou worden verstrekt - naar mij werd medegedeeld zou ook de Binnenlandse Veiligheidsdienst over inlichtingen hieromtrent beschikken - lijkt het mij toch wel zeer bedenkelijk dat een groep Nederlanders geld van een andere mogendheid ontvangt om daarmee propaganda te maken voor de afstand van een deel van Nederlands gebied aan die andere mogendheid.

Aangenomen dat de thans tussen Nederland en Indonesië gevoerde besprekingen niet tot overeenstemming leiden dan wel tot een oplossing welke in bepaalde Indonesische kringen critiek ontmoet omdat zij niet in overeenstemming is met het desideratum van onvoorwaardelijke afstand, dan is zeker niet uitgesloten dat het comité met zijn actie voortgaat en rijst de vraag of daartegen niet maatregelen moeten worden genomen.

Ik heb daarom gemeend U, voor zover nodig, thans reeds op deze actie opmerkzaam te moeten maken. Wellicht zou aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst kunnen worden verzocht, aan de kwestie van de financiële subsidiëring uit Indonesië bijzondere aandacht te geven.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN
OVERZEESE RIJKSDELEN,
(get.) J.H. van Maarseveen.

Doordruk ter kennisneming aangeboden aan:
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken, met verwijzing naar diens geheim schrijven van 5 Dec. 1950, nr. 2551, afd. Kabinet.

AFSCRIFT.

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN
OVERZEESE RIJKSDELEN.

Kabinet.

's-Gravenhage, 19 Maart 1951.

Letter P 24 Geheim.

Onderwerp: Actie "Comité
Vrienden van Indonesië"
voor onvoorwaardelijke af-
stand van Nieuw-Guinea.

Aan de Heer Minister van
Binnenlandse Zaken.

to Co 103 274

Zoals U zal zijn gebleken heeft het bij brief van Uw ambtsvoorganger van 5 December 1950 no. 2551 Afd. Kabinet aangeboden rapport over een door het "Comité Vrienden van Indonesië" gehouden vergadering aanleiding gegeven tot het dezerzijds schrijven aan de Minister van Justitie van de 23ste dier maand Kabinet Letter K 115 Geheim, waarnaar korthedshalve moge worden verwezen.

In antwoord daarop heeft Minister STRUYCKEN medegedeeld, dat hij zich kan verenigen met de gedachte, dat aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst wordt verzocht aan de betreffende aangelegenheid bijzondere aandacht te geven.

In verband hiermede heb ik de eer U te verzoeken, het Hoofd van genoemde dienst wel te willen instrueren, in het bijzonder te willen doen nagaan of inderdaad bedoeld comité vanwege de Indonesische Regering financieel gesubsidieerd wordt, terwijl ik het tevens zeer op prijs zou stellen thans reeds in kennis te worden gesteld met de gegevens welke bij meergenoemde dienst terzake bereids aanwezig zijn.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN a.i.,

Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,
(get.) H. van Santwijk.

l.S.G.

Overeenkomstig het oorspronkelijke:
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

[Handwritten signature]

RAPPORT ACD

Betr: A.C. Kappers

0071783

NIET O.K.
ACD/YPD.
DAT: 13-3-51
PAR: <u>lx</u>

06.989 6.15
8-2-51
ACD / 102920

Bijgaande fotocopies zijn gemaakt van stukken die, hoewel abusievelijk aan ons geadresseerd, bestemd bleken voor Minuor en inmiddels zijn doorgezonden Zekerheidshalve en omdat sprake is van communistische activiteit is fotocopie genomen.

ACD, 8.2.51

Hoofd ACD

Noyon

T.F. Noyon

GOUVERNEMENT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

PARKET VAN DE PROCUREUR-GENERAAL

Aan de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst
van het Ministerie voor Uniesaken en
Overzeese Rijksdelen

Javastraat No.68

GRAVENHAGE/NEDERLAND

GEHEIM.

Uw nummer (letter):

Uw brief van :

Ons nummer:

7 G.

Bijlagen:

Willemstad, 3 Februari 1951.
Curacao.

Bijlagen:

Onder verwijzing naar Uw brief No. ELSC/369/-/18015 de dato 14 November 1950 heb ik de eer, UHoogEdelGestrenge mede te delen, dat door de Heer A.C. Kappers alhier de volgende verklaring werd afgelegd:

"Voordat ik 15 jaar oud was, heb ik mijn ouderlijk huis verlaten omdat ik met mijn familie niet overweg kon. Ik ben toen, om mij in het boerevak te bekwamen bij diverse landbouwers in dienst geweest, o.a. bij:

- "1.A.KOK, wonende te Schelle, Zwollekerspel;
- "2.Th.de GROOT, wonende Birstum Nes, onder Akkrum;
- "3.A.BOERS, wonende Mandjeswaard, Kampereiland.

" Van al deze werkgevers heb ik een getuigschrift ontvangen, waarvan ik een afschrift hierbij voeg.

"Daarna ben ik in huis geweest bij de familie D. WOLF, wonende te Wesep, Veldbuurt No.U 152, waar ik met een der dochters verkering had. Van daar ben ik in 1948 vrijwillig in militaire dienst getreden en heb van deze tijd ongeveer 2 jaar op Curacao gediend. Doordat ik in militaire dienst ging is mijn verkering met dit meisje tot mijn grote spijt uitgeraakt en is zij met een ander getrouwd. In 1950 ben ik op Curacao gedemobiliseerd om alhier een nieuwe toekomst op te bouwen. Ik zag geen mogelijkheid om in Nederland een toekomst op te bouwen en omdat mijn meisje inmiddels met een ander was getrouwd wilde ik ook niet meer naar Nederland terug.

"Mijn familie interesseerde mij zo weinig, dat ik deze op 10 Januari 1951 eerst heb geschreven dat ik voorgoed op Curacao zou blijven en dat ik werk gevonden had bij W.N.H. de HASETH, plantagehouder, Santa Kruis. Ik ben in de oorlog, noch daarna ooit lid geweest van de Communistische Partij of enige andere politieke partij en heb ook nooit aan enige actie van een dergelijke partij deelgenomen. Wel heb ik tijdens de oorlog, toen ik bij A.KOK, hiervoren genoemd, in dienst was, met paard en wagen gereden voor de organisatie T.O.D.T., KOK werd hiertoe verplicht en omdat hij getrouwd was en kinderen had, heb ik dit werk gedaan. Curacao, 17 Januari 1951."

- Ik -

Geefte bij beantwoording datum en nummer te vermelden en in elke brief slechts EEN onderwerp te behandelen

Ik zou het op prijs stellen, te vernemen in hoeverre betrokkene als communistisch georiënteerd kan worden beschouwd.

-/AG/k

De Procureur-Generaal bij het Hof van
Justitie der Nederlandse Antillen,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'G' followed by a horizontal line and the letters 'S.'.

FOTO
No. 3198

DIENST

99

VIA AIR MAIL

GOVERNEMENT
VAN DE
NEDERL. ANTILLEN

Aan de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst
van het Ministerie voor Uniezaken en
Overzeese Rijkdelen

Javastraat No.68

5 FEB 1961
1645

's-GRAVENHAGE/HEIDEIJLAND.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

WA
No. 10432

Betreft: Communisme op
het Westelijk Halfrond

1783
's-Gravenhage, 8 Februari 1951
Javastraat 68

UITGEROEP

~~ZEER GEHEIM~~

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Naar aanleiding van Uw zeer geheim schrijven van 18 Januari jl. No. 2844 Afd. Kabinet heb ik de eer Uwer Excellentie mede te delen, dat ik mij ten aanzien van de daarbij in afschrift aangeboden brief van Uw ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen meen te kunnen bepalen tot de opmerking dat daarin het Uwerzijds op grond van het K.B. van 8 Augustus 1949 aangevoerde bezwaar tegen de erkenning van een aan zijn Ministerie verbonden bureau of dienst, welke zich met een soortgelijke taak als opgedragen aan de inlichtingen en veiligheidsdiensten belast zou kunnen beschouwen, onbeantwoord is gebleven.

Voorts moge nog onder Uw aandscht worden gebracht, dat de in de voorlaatste alinea van de brief van Uw ambtgenoot bedoelde fout ook elders in de nota blijkt te zijn gemaakt ten aanzien van brieven van verschillende Nederlandse gezanten in Zuid-Amerikaanse staten (blz. 2, 10 en 11), waardoor de indruk wordt gevestigd, dat meer van een foutieve methode sprake is geweest dan van een op zichzelf staand verkeerd gebruik van een aantekening, bestemd voor intern gebruik.

In verband met het slot van de brief van Uw ambtgenoot en van het mondeling onderhoud op Dinsdag 6 Februari jl. met Minister van Maarseeven, waarbij ook de onderwerpelijke aangelegenheid ter sprake is gekomen en een eventueel hieromtrent nog bestaand misverstand werd opgelost, ben ik van oordeel dat van een verdere behandeling daarvan zal kunnen worden afgezien.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

2.1
11.125
1.13
21.125

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

100 / 10432
22.14.57
ACD / Kabinet.

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN
5 Januari 1951, no. 2760.
BETREFFENDE Communiste
op Westelijk Halfrond.

57.3 001785
NR. 2844 (A) Kabinet.
's-Gravenhage, 18 Januari 1951

Schuldblijfsvermogens d

Bijlage: 1, t.w.
afschr.brief Min.
Uniez. en Overz.Rijksd.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERF, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

27.26.1.13

100 426. d

~~ZEER GEHEIM~~

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen het
hiernevenvermeld afschrift-schrijven van mijn ambtge-
noot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, met ver-
zoek mij te willen mededelen of de lezing hiervan U
nog tot eventuele op- of aanmerkingen aanleiding
geeft.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

Beckes

Lsg.

AAN:
de Heer Hoofd van de B.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Kabinet.

Lett. K 3/~~ZEER GEHEIM.~~

Onderwerp: Communisme
op het Westelijk Halfrond.

's-Gravenhage, 12 Januari 1951.

Taak en werkwijze van de B.V.D.

AAN:

De Heer Minister van Binnenlandse Zaken.

In voldoening aan het verzoek aan het slot van Uw zeer geheime brief van 5 dezer, nr. 2760 Afdeling Kabinet nopens bovenvermelde onderwerpen, heb ik de eer U het volgende mede te delen.

Tot de taak van mijn Departement behoort ook het verzamelen van gegevens omtrent het communisme in de Overzeese Rijksdelen.

Teneinde de communistische verschijnselen aldaar op hun juiste waarde te kunnen schatten, is het nodig ook kennis te nemen van berichten omtrent communisme in andere landen.

Op mijn Departement is een samenvatting van gegevens over het communisme op het Westelijk Halfrond, in het bijzonder in Zuid- en Midden-Amerika samengesteld, zulks ten behoeve van de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen, wie dan ook de in Uw schrijven bedoelde dezerzijdse nota bij zeer geheim schrijven werd toegezonden met verzoek om eventuele opmerkingen, bepaaldelijk omtrent de punten 3 - 5 van de conclusie aan het slot van de nota.

Voor deze samenvatting werd geput uit persberichten, publicaties en ambtelijke rapporten waarop mijn Departement is aangewezen. Aangezien de B.V.D. ook berichten zal ontvangen, welke voor de bestudering van het communisme in de West van belang zijn, meende ik het Hoofd van die Dienst een exemplaar van de onderwerpelijke nota te moeten toezenden, onder aantekening dat, indien hij over meer inlichtingen mocht beschikken, in het bijzonder zodanige welke van belang kunnen zijn voor Suriname en de Nederlandse Antillen, ik mij gaarne voor mededeling daarvan aanbevolen hield.

Ik kan mij niet voorstellen dat er bezwaar tegen een dergelijk verzoek kan bestaan.

Wat betreft Uw opmerking omtrent de letterlijke aanhaling van een correspondentie als op blz. 4 van de onderwerpelijke nota is geschied, diene, dat het daar tussen haakjes gestelde, waarbij zelfs het te mijnen Departemente aan het betrekkelijk stuk gegeven exhibitum werd vermeld, een aantekening van steller der nota betref voor intern gebruik, welke door een betreurenswaardige fout, welke tot mijn leedwezen bij het verzenden van het stuk over het hoofd is gezien, bij het overtikken van de nota is overgenomen.

Gaarne zal dezerzijds voortaan overleg worden gepleegd met het Hoofd van meergenoemde Dienst nopens de eventuele mededeling van door hem verstrekte gegevens aan andere autoriteiten, waarbij ik bepaaldelijk denk aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN
OVERZEESE RIJKSDELEN,
(get.) J.H. van Maarseveen.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

*dit is niet
waar want
het wordt in de
aanvermelding
zie bij pag.
10 11.*

Overeenkomstig het oorspronkelijke:
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Koninkrijk

Deft. K. van Landbouw

Onderwerp: Communisme
op het Westelijk Halfrond.

Taak en werkwijze van de B.V.D.

'a-gevraagd, in Januari 1951.

AAN:

De Heer Minister van Binnenlandse Zaken.

In volhouding aan het verzoek aan het afdelen van de
van 5 gezet, nr. 2700 afdeling kabinet nogens dooverzorgde onderwerpen,
had ik de eer u het volgende mede te delen.

Tot de taak van mijn Departement behoort ook het verzamelen van re-
gevens omtrent het communisme in de Overzeese Rijksheden.
Tenslotte de communistische verspreidingsalder op het laatste waar-
de te kunnen schatten, is het nodig ook kennis te nemen van berichten om-
trent communisme in andere landen.

Op mijn Departement is een samenvatting van gegevens over het commu-
nisme op het Westelijk Halfrond, in het bijzonder in Zuid- en Midden-
Amerika samengesteld, welke ten behoeve van de Gouverneurs van Suriname
en de Nederlandse Antillen, wie dan ook de in uw schrift van bedoelde be-
zwaarde nota dit zeer gewaardeerd wordt toegesonden met verzoek de
eventuele opmerkingen, bezwaarschriften omtrent de punten 3 - 5 van de con-
cluse aan het afdelen van de nota.

Voor deze samenvatting werd gebruik gemaakt van persberichten, publicaties
en ambtelijke rapporten waarop mijn Departement is aangewezen. Aangetzien
de B.V.D. ook berichten zal ontvangen, welke voor de bestudering van het
communisme in de West van belang zijn, meende ik het loofd van die
dienst een exemplaar van de onderwerpelijke nota te moeten toezenden.
Onder aandacht dat, indien dit over meer inlichtingen mocht beschik-
ken, in het bijzonder nodige welke van belang kunnen zijn voor Suriname
en de Nederlandse Antillen, ik mij kasme voor mededeling daarvan aanbe-
volen heb.

Ik kan mij niet voorstellen dat er bezwaar tegen een dergelijk ver-
zoek kan bestaan.

Wat betreft uw opmerking omtrent de letterlijke aanpak van een
correspondentie als op dia. 5 van de onderwerpelijke nota is geschild,
dient, dat het daar tussen partijen gestelde, waarbij zelfs het te mijnen
Departement aan het betrekkelijk sterk gegeven exhibitum werd verzeld,
een aanpak van steller der nota betrof voor intern gebruik, welke
door een betrouwbare bron, welke tot mijn leedwese bij het ver-
zenden van het stuk over het hoofd is gegaan, dit het overzichten van de
nota is overgenomen.

Gezins zal de laatste voortaan overleg worden geleefd met het
Hoofd van meergenoemde Dienst nogma de eventuele mededeling van door
hem verzochte gegevens aan andere afdelingen, waarbij ik bepaaldelijk
denk aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN
D. VAN LINDENBERG
(get.) E.E. van Landbouw

Handwritten notes:
De Westelijke
Antillen
Suriname
Nederlandse
Antillen
11/11/51

nr 98133 nr 97157

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

OD 1783

AKA/100438
ACD/

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN 29 November

NR 2527

AFD. KABINET.

BETREFFENDE

1950.
nr. 97157.

'S-GRAVENHAGE,

Januari 19 51.

doorzending van
rapporten.

Schubblad is verwijderd

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

GEHEIM.

Bijl.:1.

PERSOONLIJK.

In antwoord op Uw nevenaangehaald schrijven
moge ik U hierbij doen toekomen afschrift van mijn
heden gezonden schrijven aan de Minister voor Unie-
zaken en Overzeese Rijksdelen. Ik zal het op prijs
stellen indien U, evenals zulks vroeger gebruikelijk
was, de rapporten rechtstreeks aan de U.i. daarvoor
in aanmerking komende instanties doorzendt.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Verhuur

*Hoewel Ministerie Veiligheids
of de naam vermeld in de
laatst alinea van zijn brief aan
Ministerie van Binnenlandse
Zaken is reeds een opdraet aan Ministerie
wederom "onwettig" aan het verzoek van Ministerie
veiligheidsdienst.*

Aan De Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst.
Javastraat 68.
's-Gravenhage.

*gel. H. vvd., gel. H. vvd. H.C.
t.b. 19/1/51
Jan 1951
13-1-51
50/1/1/1*

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN -.

NR 2527

AFD. KABINET.

BETREFFENDE

'S-GRAVENHAGE, 5 Januari 19 51.

beschouwingen omtrent de kwestie
Nieuw-Guinea.

doorzending van gegevens
door de B.V.D.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

G E H E I M.

Waarde Ambtgenoot,

Uw schrijven dd.17 November 1950, Afdeling N.G., Letter T.101 Geheim aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst, waarvan ik een afschrift Uwerzijds mocht ontvangen, heeft mij aanleiding gegeven de daarin behandelde aangelegenheid met genoemd Diensthoofd te bespreken.

Over de waardering van het bij schrijven van 8 November 1950 nr.96320 Geheim door de B.V.D. U ter kennisneming aangeboden overzicht behoef ik niet uit te weiden. Deze staat uiteraard geheel vrij. Wel wil ik ingaan op de mededeling, vervat in de tweede alinea van Uw zo even vermeld schrijven dd.17 November j.l.

Het komt mij voor, dat het niet op de weg van het Hoofd van de B.V.D. kan liggen om voorafgaand overleg te plegen met de verschillende Departementen omtrent de al dan niet doorzending ter informatie van gegevens, welke zijn dienst hebben bereikt en waarvan de kennisneming zijnerzijds ook voor andere instanties en autoriteiten dan alleen de ondergetekende van belang wordt geoordeeld. Met een dergelijke werkwijze zou naar mijn mening de berichtgeving door de B.V.D. vrijwel onuitvoerbaar worden. Voor de distributie daarvan is het betreffende onderwerp bepalend, terwijl uiteraard het oordeel over de inhoud aan de betrokken autoriteiten blijft voorbehouden. Zo is het mogelijk, dat Uw Departement over gegevens beschikt om het in casu U toegezonden stuk als van troebele inhoud te kunnen beschouwen. Voor de B.V.D. kwam naar mijn mening alleen de vraag aan de orde, aan welke instanties dit stuk, gezien de inhoud er van, ter kennisneming moest worden toegezonden.

Aan Zijne Excellentie
Mr. J.H. van Maarseveen.
Minister voor Uniezaken en
Overzeese Rijksdelen.
's-Gravenhage.

Wanneer men de B.V.D. er een verwijt van gaat maken, dat een bepaald stuk, dat die dienst in handen heeft gekregen en meent te moeten doorzenden, een troe-bele of anderszins te misprijzen inhoud heeft, en op die grond vóóroverleg wenst, -hetgeen zoals gezegd als systeem onuitvoerbaar is-, dan zou het Hoofd van de B.V.D. gedwongen worden in elk van zulke gevallen de beslissing over de distributie aan mij voor te leggen. Dit is evenmin uitvoerbaar. Reeds nu blijkt dit overduidelijk in de praktijk, nu in verband met Uw hierboven bedoeld schrijven bepaalde rapporten uitsluitend aan mij werden toegezonden, ter nadere beslissing aan mij overlatend of en aan welke ambtgenoten deze berichten in aanmerking kwamen te worden doorgezonden. Van de zijde van de Minister-President ontving ik in dit verband de klacht over vertraging in de toezending van de B.V.D.-rapporten.

Wel lijkt het mij inderdaad noodzakelijk, dat gerezen critiek tegen een rapport van de B.V.D. zo spoedig mogelijk ter kennis wordt gebracht van en zo nodig mondeling besproken wordt met het Hoofd van die Dienst. Eventueel nodig gebleken correcties kunnen dan door het Hoofd van de B.V.D. met de meeste spoed weer worden doorgegeven aan de overige ontvangers van het oorspronkelijke rapport.

Ik vertrouw, dat het bovenstaande U aanleiding zal kunnen geven Uw mening omtrent de mogelijkheid van vóóroverleg als in Uw brief van 17 November j.l. bedoeld, te herzien.

Gaarne zal ik van U vernemen of U zich met het bovenstaande kunt verenigen.

Met collegiale groet,

w.g.: Fr. Teulings.

De 98132
De 101432

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN 24 November 1950, no. 98132. NR 2760 AFD. KABINET.

BETREFFENDE 'S-GRAVENHAGE, 5 Januari 1951.

communisme op het Westelijk Halfrond.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

0-1-51
ACD / 100426

6.15
19.6

Bijl.: 1.

6.15
09.5
1.13
01.1734-6.15

Schutblad is vernieuwd

~~Z E E R G E H E I M .~~

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Bij deze heb ik de eer U mede te delen dat het schrijven aan de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, ter zake van de nota met betrekking tot het communisme op het Westelijk Halfrond heden verzonden is, overeenkomstig het bij Uw neven-aangehaald schrijven gevoegde concept. De desbetreffende nota doe ik U hierbij wederom toekomen.

meer bij 96679

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

[Handwritten signature]

96679

De Heer Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.
Javastraat 68.
's-Gravenhage.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

as
MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: *kas* 98132/1
Bijl.: 2

22. 9. 991
no. 100426.
0751283

UITGEOEKT

's-Gravenhage, 30 December 1950.
Javastraat 68.

~~ZIEB: 0:0:0:0~~

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Naar aanleiding van Uw mededeling, dat bij dezerzijds zeer geheim schrijven van 30 November j.l. No. 98132 als enige bijlage is aangetroffen de daarbij aangeboden concept-brief voor Uw Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te delen, dat mij gebleken is, dat inderdaad tot mijn leedwezen verzuimd is aan deze bijlage toe te voegen een afschrift van het desbetreffende schrijven van Uw Ambtgenoot en het daarbij toegezonden rapport over het communisme op het Westelijk Halfrond, welke stukken hierbij alsnog worden toegezonden onder aanbieding van mijn verontschuldiging voor het gepleegde verzuim.

Aangezien het bijgaande rapport het enige exemplaar is, waarover dezerzijds kan worden beschikt, zal ik het wel op prijs stellen dit na gemaakt gebruik terug te mogen ontvangen.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. L. Einthoven

Aan Zijne Excellentie
de Heer Minister van
Binnenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

DD 1783 He wo 438
m 97157
's-Gravenhage, 30 November 1950
Javastraat 68

No.: 98133
Bijl.: 5.-

UITGEDOECT
09.75

6.619.3
05.12

GEHEIM

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij ter kennisneming aan te bieden een geheim rapport handelende over een door het "Comité Vrienden van Indonesië" gehouden vergadering, waarvan de inhoud naar mijn oordeel van voldoende belang voorkomt om behalve van Uw Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen ook ter kennis te worden gebracht van de Minister-President en Uw Ambtgenoot van Buitenlandse Zaken.

Met verwijzing naar dezerzijds schrijven van 29 November 1950 No.97157 meen ik echter de beslissing omtrent de doorzending van dit rapport aan Uw beleid te moeten overlaten. Voor het geval Uwerzijds tot de aangegeven doorzending mocht worden besloten worden vier extra exemplaren van bijgaand rapport medegezonden, waarvan twee exemplaren volgens de tot nog toe gebruikelijke gedragslijn bestemd zijn voor Uw Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. L. Einthoven

AAN :

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's- GRAVENHAGE.

G E H E I M - R A P P O R T

Het te Amsterdam bestaande "Comité Vrienden van Indonesië" heeft op 21 November j.l. daar ter plaatse vergaderd onder voorzitterschap van J.E.STOKVIS, oud lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Er waren 7 personen aanwezig.

De secretaris D.SCHILP heeft de notulen voorgelezen van de eerste samenkomst van het comité. Daarin zijn vastgelegd de algemene richtlijnen alsmede het doel en streven van het "Comité Vrienden van Indonesië", intern naar verluidt ook wel genoemd het "Comité Stokvis".

De in de notulen genoemde richtlijnen, doel en streven luiden als volgt:

- a. het voeren van een intensieve propaganda in Nederland onder de idealistische - lees progressieve - jongeren inzake Indonesië;
- b. hierop aangesloten het voeren van een wervings-actie onder deze jonge Nederlandse mannen en vrouwen van gelijke gezindheid voor dienstneming bij de Indonesische Regering, waarbij het materieel gewin niet de grote aantrekkingskracht moet zijn, doch wel het besef, dat voor hen in Indonesië een roeping te vervullen valt; en
- c. ook de werkkrachten aan te trekken voor het particuliere arbeids-terrein in Indonesië.

Na een uitvoerige bespreking tijdens de onderhavige bijeenkomst is besloten voorlopig aan het doel en streven van het comité geen openbaarheid te geven en wel op grond van de navolgende overwegingen:

- a. de onzekere politieke toestand door de kwestie-Irian;
- b. het gemis aan geldmiddelen;
- c. de mogelijkheid, dat de Nederlandse Regering maatregelen zal nemen; immers zou het "Comité-Stokvis" - indien zij de steun heeft van de Indonesische Regering - de grootste macht worden in Nederland met betrekking tot de toekomstige structuur van Indonesië, zowel op regerings-terrein als op economisch gebied, met welke macht de Nederlandse Regering ook terdege rekening zou moeten houden.

Met betrekking tot de werving van werkkrachten in Indonesië is besloten in samenwerking met het N.V.V. een schema van arbeidsvoorwaarden samen te stellen. Dit zou alleen een voorlopig schema kunnen zijn daar men eerst verzekerd moest wezen van de steun der Indonesische Regering en van de samenwerking met de vakbeweging in Indonesië.

Verder is besloten tot het organiseren van cursussen in Nederland ten behoeve van de toekomstige werkers in Indonesië.

Het is de bedoeling het N.V.V. aan te zoeken een vertegenwoordiger aan te wijzen om in het comité zitting te nemen, waarin dan ook nog zitting zouden moeten nemen een vertegenwoordiger van de bond van overheids-dienaren en een vertegenwoordiger uit het bedrijfsleven in Indonesië, het een en ander met het doel die relaties te bewerken, die anders moeilijk of in het geheel niet te benaderen zijn.

Wat de geldmiddelen van het comité betreft zij opgemerkt, dat deze o.a. verwacht worden van de Indonesische Regering. De voorzitter heeft in dit verband ter vergadering medegedeeld, dat alhoewel de afgetreden Indonesische Hoge Commissaris bij de eerste besprekingen met het comité de grote waardering der Indonesische Regering heeft overgebracht aan de initiatiefnemers en in principe een subsidie heeft toegezegd voor de verwezenlijking van de plannen er nog geen subsidie is verleend.

Na deze mededeling rees ter vergadering de vraag of de heer Roem wel voldoende aandacht aan de zaak had geschonken of wel, dat de nieuwe Indonesische premier, de heer Natsir, nog niet "overtuigd" was. Derhalve zou besloten zijn een brief te zenden zowel aan de Indonesische Regering als aan het Indonesische Hoge Commissariaat te 's-Gravenhage.

De aanwezigen ter vergadering zagen de grote noodzaak in absoluut verzekerd te zijn van de financiële en morele steun der Indonesische Regering. (Uit andere betrouwbare bron is vernomen, dat aan de Indonesische Regering een bedrag van f.50.000 is gevraagd, maar dit bedrag zou door Haar te hoog geacht worden).

Bij de rondvraag is ook nog gesproken over Jef LAST, die naar Indonesië was vertrokken om zich met inzet van zijn gehele persoon aan het Indonesische volk te geven. Helaas - aldus werd medegedeeld - bleek dit heel moeilijk te zijn door het nog steeds bestaande wantrouwen jegens de Nederlanders. Jef Last zou dan ook tot dusverre in Indonesië geen vaste voet hebben gekregen.

Verder is bij de rondvraag de suggestie uitgesproken vooraanstaande Indonesiërs in het "Comité Vrienden van Indonesië" op te nemen. De voorzitter was echter van mening, dat dit mogelijk later nog kon gebeuren maar dat het comité in eerste instantie een Nederlands comité is, dat in Nederland werkzaam is.

De voorzitter heeft tenslotte nog medegedeeld, dat de Indonesische Regering had doen weten, zeer tevreden te zijn over de samenstelling van het comité. Voornamelijk de actie om de "koloniale groep" in Nederland op te ruimen, had in Indonesië goede weerklank gevonden.

No. 98132

Bijl. 1

Onderwerp: communisme op het
Westelijk Halfrond.

~~ZEER GEHEIM~~

UITGEBOEKT

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Ik heb de eer Uwer Excellentie mede te delen, dat de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen mij bijgaande te Zijnen Departemente samengestelde nota over het communisme op het Westelijk Halfrond, in het bijzonder Zuid- en Midden-Amerika, deed toekomen onder de toevoeging als in de tweede alinea van zijn zeer geheim schrijven van 8 November jl. Letter F 98, waarvan een afschrift hierbij gaat, is vervat.

Naar aanleiding van deze toevoeging is bij mij de vraag gerezen of bij Uw ambtgenoot niet enig misverstand bestaat omtrent de taak en de werkwijze van mijn dienst.

Immers de aan de B.V.D. opgedragen taak bepaalt zich tot het binnenland en omvat in de eerste plaats het inwinnen van gegevens omtrent personen, die blijken geven van een extremistische activiteit.

Weliswaar omvat deze taak mede het inwinnen van gegevens omtrent extremistische stromingen, uiteraard ook beperkt tot het binnenland, maar deze gegevens plegen in hoofdzaak uit andere bronnen te worden geput dan de persberichten en publicaties aan de hand waarvan de bijgaande nota kennelijk is samengesteld.

Maar bovendien worden vele gegevens verkregen op een wijze, welke de verplichting meebrengt om te zorgen voor de geheimhouding van de gebezigde bron en voor de veiligheid van de personen, die bij het verkrijgen van de inlichtingen werkzaam zijn geweest, welke verplichting mij bij artikel 5 van het K.B. van 8 Augustus 1949 uitdrukkelijk is opgelegd. En deze verplichting brengt weer mede, dat er vele berichten zijn welke zich alleen lenen om doorgegeven te worden op de bij inlichtingendiensten gebruikelijke wijze en aan de organen welke als zodanig officieel zijn erkend of tot de bevriende buitenlandse zusterinstellingen kunnen worden gerekend.

In deze zin werden mijnerzijds dan ook in mijn schrijven van 19 October jl. No. 94767 over de bewaking van de bauxietbedrijven in Suriname suggesties gedaan voor het onderhouden van verbindingen met de aldaar en in de Nederlandse Antillen werkzame inlichtingendiensten.

Het

Aan Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-Gravenhage.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Vervolg op schr. 98132 aan de Minister van Binnenlandse Zaken
dd. (24) 30 November 1950, Zeer Geheim.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Het K.B. van 8 Augustus 1949, ~~dat de materie van~~
de inlichtingen- en veiligheidsdiensten uitputtend
heeft geregeld, verzet zich mijns inziens tegen de
erkenning van een aan het Ministerie voor Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen verbonden dienst, welke zich
met een soortgelijke taak belast zou kunnen beschou-
wen.

Op vorenstaande gronden meen ik, ook voorzover
mijn dienst daartoe in de gelegenheid zou zijn, geen
toezegging te kunnen doen om bijdragen voor de samen-
stelling van nota's van de onderwerpelijke soort te
leveren.

Ter voorkoming van misverstand zij hieraan toe-
gevoegd, dat uiteraard Uw ambtgenoot de mijn dienst
bereikte gegevens zullen worden aangeboden, waarvan
de kennisgeving door hem van belang wordt geoordeeld.

Ik meen echter bezwaar te moeten maken tegen
een gebruik van dezerzijds verstrekte inlichtingen
met een letterlijke aanhaling van de ter zake gevoerde
correspondentie als op bladzijde 4 van bijgaande nota
is geschied, temeer omdat mij de omvang van de distri-
butie van dit rapport onbekend is.

Aangezien de onderwerpelijke aangelegenheid een
beleidskwestie raakt heb ik gemeend het bovenstaande
te moeten rapporteren om Uwe Excellentie in de gelegen-
heid te stellen de beantwoording van de bijgaande brief
van Uw ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijks-
delen desgewenst over te nemen met het oog waarop
een concept-brief voor eventueel gebruik hierbij gaat.

De bijgaande nota zal ik ha gebruik gaarne te-
rug ontvangen.

Het Hoofd van de Dienst

Mr. L. Einthoven.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

CONCEPT

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

~~ZEER GEHEIM~~

Ik heb de eer Uwer Excellentie mede te delen, dat het Hoofd van de B.V.D. Uw aan hem gericht zeer geheim schrijven van 8 November jl. Letter F 98 in mijn handen heeft gesteld, zulks, aangezien de daarin bedoelde aangelegenheid een beleidskwestie raakt, in verband waarmede de beantwoording daarvan door mij werd overgenomen.

Ik acht het niet onmogelijk, dat enig misverstand ontrent de taak en de werkwijze van de B.V.D. U tot Uw aangehaald schrijven aanleiding heeft gegeven met het oog waarop het navolgende moge worden opgemerkt.

Inters de aan de B.V.D. opgedragen taak bepaalt zich tot het binnenland en omvat in de eerste plaats het inwinnen van gegevens ontrent personen, die blijk geven van een extremistische activiteit.

Weliswaar omvat deze taak mede het inwinnen van gegevens ontrent extremistische stromingen, uiteraard ook beperkt tot het binnenland, maar deze gegevens plegen in hoofdzaak uit andere bronnen te worden geput dan de persberichten en publicaties aan de hand waarvan de bijgaande nota kennelijk is samengesteld.

Maar bovendien worden vele gegevens verkregen op een wijze, welke de verplichting meebrengt om te zorgen voor de geheimhouding van de gebezigde bron en voor de veiligheid van de personen, die bij het verkrijgen van de inlichtingen werkzaam zijn geweest, welke verplichting de BVD bij artikel 5 van het K.B. van 8 Augustus 1949 uitdrukkelijk is opgelegd. En deze verplichting brengt weer mede, dat er vele berichten zijn welke zich alleen lenen om doorgegeven te worden op de bij inlichtingendiensten gebruikelijke wijze en aan de organen welke als zodanig officieel zijn erkend of tot de bevriende buitenlandse zusterinstellingen kunnen worden gerekend.

In deze zin werden door de B.V.D. dan ook in diens schrijven van 19 October j.l. No. 94767 over de bewaking van de bauxietbedrijven in Suriname suggesties gedaan voor het onderhouden van verbindingen met de aldaar en in de Nederlandse Antillen werkzame inlichtingendiensten.

Het

Aan Zijne Excellentie
de Heer Minister voor Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen
te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Het K.B. van 8 Augustus 1949, dat de materie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten uitputtend heeft geregeld, verzet zich naar het inzicht van Hoofd B.V.D. tegen de erkenning van een aan het Ministerie voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen verbonden *bureau of* dienst, welke zich met een soortgelijke taak belast zou kunnen beschouwen.

Ter voorkoming van misverstand zij hieraan toegevoegd, dat U uiteraard de gegevens zullen worden aangeboden, welke de B.V.D. bereiken en waarvan de kennisneming door het Hoofd van deze dienst voor U van belang wordt geoordeeld.

Er bestaat echter stellig bezwaar tegen een gebruik van door de B.V.D. verstrekte inlichtingen met een letterlijke aanhaling van de ter zake gevoerde correspondentie als op bladzijde 4 van de nota, welke gevoegd was bij Uw eerdergenoemd schrijven, is geschied, temeer omdat de omvang van de distributie van dit rapport aan het Hoofd van de B.V.D. onbekend is.

Op vorenstaande gronden heb ik mij kunnen verenigen met het standpunt van het Hoofd van de B.V.D., dat ook voorzover zijn dienst daartoe in de gelegenheid zou zijn geen toezegging kan worden gedaan om bijdragen voor de samenstelling van nota's van onderwerpelijk soort te leveren.

Gaarne zal ik van Uwe Excellentie vernemen tot welke opmerkingen de kennisneming van mijn schrijven U aanleiding mocht hebben gegeven.

De Minister van Binnenlandse Zaken

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

KABINET VAN DE
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan:
de Regeringscommissaris in Algemene Dienst,
Plein 1813, No. 4, Den Haag

U 29310 a - CF - A 1/HS 1.

Ref : Uw brief d.d. 28 November 1950.
Betr.: Communisme op het Westelijk Halfrond.

6.15
29.5
22.98679
01.11.53.4-6.15
98152
6.15
6.15
19.6
4/12
100
ACD/97991

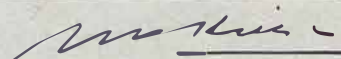
GEHEIM
DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

~~ZEER GEHEIM.~~

Zeer Geachte Heer van Maanen,

Ter bevestiging van mijn telefonische mededeling aan Uw secretaresse op 29 November j.l., bericht ik U dat ik mij geheel kan verenigen met het gestelde in de eerste alinea van bladzijde 2 van het schrijven aan de Minister van Binnenlandse Zaken. Ik vraag mij slechts af in hoeverre er in dit geval sprake is van een aan het Ministerie van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen verbonden "dienst".

Met de meeste hoogachting,

Mr. J.M. Kielstra.

Aan de Weledelgestrenge Heer Mr. A. van Maanen,
Ministerie van Binnenlandse Zaken,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

GEHEIM
DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

Afdeling N.G.

'S-GRAVENHAGE,

17 November

1948 50

No. Letter T 101 Geheim

Aan het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst

Onderwerp:

Beschouwingen omtrent de
kwestie Nieuw-Guinea

Mr. L. Einthoven,

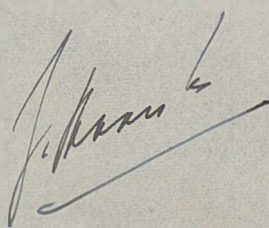
Javastraat 68,

'S-GRAVENHAGE

Bij Uw schrijven van 8 November jl. No.96320 Geheim werd mij ter kennisneming aangeboden een overzicht omtrent de aan de orde zijnde kwestie Nieuw-Guinea, waarbij U aantekende U er wel van bewust te zijn, dat de in dat stuk voorkomende beschouwingen, welke ongevraagd zijn verstrekt, niet geheel binnen het terrein van bemoeienis van Uw dienst vallen.

Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge mede te delen dat ik het op prijs zou hebben gesteld als dit stuk van zo troebele inhoud niet verzonden was zonder vooroverleg met mijn Departement.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN,

3
MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

zie WD 488
DD 1783
's-Gravenhage, 29 November 1950
Javastraat 69.

No.: ^{WA} 97157
Bijl.: 1.-

UITGEBOKT

GEHEIM - PERSOONLIJK

Naar aanleiding van het aan mij gericht schrijven van de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen van 17 November jl. letter T 101, Geheim, waarvan Uwe Excellentie een afschrift ter kennisneming werd toegezonden moge ik verzoeken mij wel te laten weten wat mij ter zake te doen staat.

Ik meen te mogen aannemen, dat Uwe Excellentie zich zal kunnen verenigen met mijn zienswijze, dat het uiteraard niet op mijn weg kan liggen om voorafgaand overleg te plegen met het Departement van Uw genoemde Ambtgenoot omtrent de doorzending ter informatie van gegevens, welke mijn dienst hebben bereikt en waarvan de kennisneming dezerzijds ook voor andere autoriteiten van belang wordt geoordeeld. Bovendien zou met een dergelijke werkwijze de dezerzijdse berichtgeving, waarbij alleen het desbetreffend onderwerp bepalend is voor de vaststelling van de distributie en het oordeel over de inhoud aan de betrokken autoriteiten blijft voorbehouden, vrijwel onuitvoerbaar worden.

Of de onderwerpelijke aangelegenheid aanleiding geeft om omtrent het door Uw Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen ingenomen standpunt in nader overleg te treden is naar mijn mening een beleidskwestie, welke niet te mijner beoordeeling staat. Wel moge ik Uw bijzondere aandacht verzoeken voor de door Uw Ambtgenoot aan de inhoud van het hem toegezonden rapport, hetwelk bij het door hem aangehaalde schrijven ook aan Uwe Excellentie werd aangeboden, gegeven qualificatie, waaromtrent ik mij afvraag over welke gegevens bij genoemd departement wordt beschikt om dit stuk als van troebele inhoud te kunnen beschouwen.

Zolang mij niet van een gewijzigd standpunt van Uw Ambtgenoot is gebleken meen ik genoodzaakt te zijn om berichten als die, welke tot zijn onderwerpeeljk schrijven aanleiding hebben gegeven, uitsluitend aan U te doen toekomen ter eventuele nadere beslissing of deze berichten in aanmerking komen om aan de Minister-President en Uw Ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen en eventueel ook aan Uw Ambtgenoot van Buitenlandse Zaken te worden degezonden.

Het Hoofd van de Dienst,
voor deze :

AAN:

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's- GRAVENHAGE.

Mr. A. van Maanen

to
MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

auto. 97991
's-Gravenhage, 28 November 1950
Javastraat 63

itt
No. 96679

Betreft: Communisme op het
Westelijk Halfrond.

Bijlage: 1.

~~ZEER GEHEIM~~

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Zeer Geachte Heer de Muralt,

Op de laatste bijeenkomst van Hoofden van Inlichtingendiensten op 21 November jl. is ook de nota over het communisme op het Westelijk Halfrond, in het bijzonder Zuid- en Midden-Amerika van het Ministerie voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (zeer geheim schrijven van de Minister van 8 November jl. Letter F 98) ter sprake gekomen.

Wij hebben het voornemen hierover bijgaand antwoord aan de Minister van Binnenlandse Zaken te laten uitgaan.

In verband met het gestelde in de eerste alinea op bladzijde 2 zou Mr. Einthoven het op prijs stellen alvorens deze brief te verzenden van U te vernemen of dit beantwoordt aan Uw standpunt te dezer zake, teneinde zo mogelijk een zelfde gedragslijn te volgen.

Zoudt U mij even telefonisch willen laten weten of en op welke wijze nader overleg door U wordt gewenst.

Met de meeste hoogachting,

Mr. A. van Maanen .

Aan de HoogWelgeboren Heer
Jhr. A.Th. de Muralt
Regeringscommissaris in Algemene Dienst
te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

~~Aanleg~~ Kabinet.

'S-GRAVENHAGE, 8 November

1950.

No- Letter F 98
~~ZEER GEHEIM~~

Onderwerp: Communisme op
het Westelijk Halfrond.

6.15
09.5
6.15
09.6

1-13
01.15.3-4-6-K
10 NOV. 1950
ACD/96679 AAN:

het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst.

Ik heb de eer U hiernevens een exemplaar te doen
toekomen van een te mijnen Departemente uit een
aantal rapporten en andere gegevens samengestelde
nota over het communisme op het Westelijk Halfrond,
in het bijzonder Zuid- en Midden-Amerika.

Mocht U terzake over meer inlichtingen beschikken,
in het bijzonder zodanige welke van belang kunnen
zijn voor Suriname en de Nederlandse Antillen, dan
houd ik mij gaarne voor mededeling daarvan aanbe-
volen.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN
-EN OVERZEESE RIJKSDELEN,

J. Maas

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

GEHEIM
DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN.

Kabinet.

Communisme op het Westelijk Halfrond.

Algemeen.

Ook op het Westelijk Halfrond is het communisme actief. Algemeen heerst bij vele Noord- en Zuid-Amerikaanse staten een angst-psychose voor communistische dreiging, infiltratie en spionage, welke in haar consequenties veelal heeft geleid tot anti-communistische maatregelen als o.m. het buiten de wet stellen van communistische partijen. Ondanks deze maatregelen blijft het communisme - voor zover kan worden nagegaan - actief, zij het ook veelal geheel ondergronds zich vaak bedienende van mantelorganisaties, welke dikwijls moeilijk als communistisch herkenbaar zijn. Als voorbeeld voor deze activiteit ondanks een verboden zijn der partij, moge worden gewezen op de relletjes bij de jongste verkiezingen in Brazilië, waarbij communisten werden gearresteerd.

In Amerika zijn communistische stromingen actief bezig. Hoewel thans in de USA alle communistische activiteit met behulp van de nieuwe wet grondig kan worden verstoord - daargelaten nog dat deze wet tot een zinloze anti-communistische heksenjacht kan leiden, die voor de communisten weer een wapen zou kunnen worden - zal zonder twijfel voors- hands aan de spionageactiviteit der Russen weinig afbreuk worden gedaan, omdat de spionnen uiteraard onbekend zijn. In Canada wordt via de bekende internationale vredesbewegingen propaganda gemaakt voor de Russische vredesgedachte. Hierbij wordt - naar uit een artikel in de communistische "New Times" no. 25 duidelijk blijkt gebruik gemaakt van de in Canada bestaande Slavische organisaties, welke een zeer groot deel van de Slavische emigranten omvat. Hoewel formeel deze organisaties zich slechts voor het Russische vredeswagentje laten spannen, kan worden aangenomen, dat zij veelal ook voor het communistische wagentje lopen. Een indice in die richting geeft ook een aanhaling van "El Caribe" (Sto Domingo) dd. 9-2-50 (aangehaald in het Pol. Maandoverzicht Ned. Ant. 7 Febr. 50), waarin wordt gesproken over de sterke positie, die de Slavische organisaties in Latijns Amerika in het strijdfront der communisten innemen. Een groot percentage der in Zuid-Amerika levende Slaven is in deze verenigingen - die onder sterke communistische invloed staan - georganiseerd.

De voornaamste activiteit der communisten richt zich op Zuid- en Midden-Amerika, waarbij Mexico en Guatemala een vooraanstaande plaats innemen. Hoewel uit de rapporten niet precies valt op te maken, hoe groot de communistische invloed op en in deze genoemde Staten is, staat toch wel vast, daar het communisme in Mexico en Guatemala veront- rustende afmetingen heeft aangenomen, en dat zij centra

zijn van waaruit de communistische activiteit over Noord-, Zuid - en Midden-Amerika uitzwermt. De Nederlandse gezant in Guatemala wijst er in verschillende brieven op, dat - hoewel president Arevalo ontkent dat communistisch gevaar dreigt - er toch wel een zeer reeel communistisch gevaar bestaat in dit land. Een enkel feit moge illustreren hoezeer het communisme reeds een op zich zelf staande macht blijkt te zijn. In Juni 1950 werd een nieuw communistisch dagblad "Octubre" opgericht, dat enkele maanden later werd verboden wegens uitlatingen, welke in strijd waren met de Grondwet. Ondanks dit verbod komt het blad nog rustig uit. Dit blad staat onder hoofdredacteurschap van dezelfde man, die hoofdredacteur is van het officiële dagblad "Diario de Centro America", dat als bijvoegsel het staatsblad heeft! Het Dominicaanse blad "El Caribe" schrijft (vide POL Maandoverzicht Ned. Antillen 7 Febr. 1950), dat Guatemala de basis is van waaruit de communistische fondsen worden verdeeld over de communistische strijdkrachten in Amerika. Een gelijke opinie is te vinden in de "Intelligence Digest" (aangehaald in de POL Maando. Ned. Ant. 11 Juni '50), dat bovendien opmerkt, dat Guatemala door Rusland wordt beschouwd als een sleutelpositie in Amerika, gezien haar strategische ligging t.o.v. het Panamakanaal.

In zijn schrijven van 27 September 1950 schrijft de Ned. Zaakgelastigde in Guatemala, dat - blijkbaar onder Amerikaanse invloed en misschien ook door die van de fel anti-communistische Cubaanse president, die een bezoek bracht aan het land - het conservatisme weer meer kracht begint te krijgen en de regering een meer rechtse richting uitgaat. Toch blijft zulks dubieus, wanneer men constateert dat het - zoals boven gemeld - verboden communistische blad "Octubre" blijft verschijnen en dat de communisten overal nog sleutelposities bezitten. Ook de oprichting van een school voor marxistische leiders wijst niet bepaald op een sterke vermindering van de communistische invloed in het land.

In zijn brief van 29 Juni 1950 schrijft onze Zaakgelastigde in Guatemala, dat het doel van de communistische infiltratie niet zo zeer is het stichten van een Midden-Amerikaanse Sovjet Republiek, doch zich beperkt tot de volgende punten:

1. het neutraliseren van Latijns-Amerika in geval van een derde wereldoorlog.
2. het reduceren van winsten, voortvloeiende uit Amerikaanse investeringen, teneinde bij te dragen tot het ontstaan van een grote depressie in de USA.
3. het scheppen van wanorde en onzekerheid.
4. het scheppen van omstandigheden, welke de USA noodzaken belangrijke defensiegroepen in dit gebied te concentreren.

In hun algemeenheid mag men aannemen, dat deze veronderstellingen

stellingen juist zijn. Het communisme zal toch altijd meer gebaat zijn met de ondermijning van de positie van haar grootste en potentieel sterkste tegenstander, zonder dat deze precies de kracht kent van het communisme in eigen gebied. Een volledige sowjet-staat op het Westelijk halfrond is lang zo'n groot gevaar niet, als sterk ondermijnde nabuurlanden van de USA, zonder dat de ondermijnende machten direct kunnen worden aangegrepen. Teminder waar een sowjet staat direct kan worden geïsoleerd.

Voorts infiltreren de communisten, waar mogelijk, in ambtelijke en lege organen en trachten - conform hun ook elders toegepaste tactische - sleutelposities in handen te krijgen. Het verwekken van een chaos is zonder twijfel - naast spionage - een der belangrijkste onderdelen van de communistische tactiek in Latijns-Amerika. Hoe minder de USA aan kunnen op haar buurlanden, hoe gemakkelijker Rusland het bij een eventuele aanvalsoorlog kan hebben.

Hoewel vrijwel alle Amerikaanse staten de politiek der USA in de Koreaanse kwestie steunen, valt nog te bezien in hoeverre zij bij een eventueel rechtstreeks conflict tussen de USA en de USSR daadwerkelijke steun voor de Verenigde Staten zullen blijken te zijn.

De staten rondom de Verenigde Staten spelen zonder twijfel in de strategie van de USSR een belangrijke rol. Zelfs al zou een oorlog voorshands niet in de opzet van het Kremlin liggen, dan toch zal altijd zijn streven gericht blijven op een dusdanige uitbreiding van zijn invloedssfeer, dat het machtsgebied van zijn grootste tegenstander ernstig wordt ondermijnd. De strategische positie van de landen speelt derhalve een belangrijke rol, daarnevens de bijdrage, welke een land in een eventuele oorlog aan de tegenstander zou kunnen leveren. Zuid-, maar in het bijzonder Midden-Amerika, neemt in dat opzicht een belangrijke plaats in, zowel strategisch als politiek. Het bovenstaande moge zulks duidelijk hebben onderlijnd. Bovendien mag toch wel worden verondersteld, dat zo goed als Amerika invloed wil uitoefenen op de gebieden rondom Rusland en binnen de Russische invloedssfeer/of machtssfeer, Rusland evenzeer gelijke doelstellingen zal hebben m.b.t. de gebieden rondom Amerika en indien mogelijk, zal streven naar een omsingeling der USA door sterk communistisch geïnfiltreerde of onder communistische invloed staande landen. Bovendien ligt het in de aard van het communisme geen gelegenheid tot het maken van winst, het veroorzaken van chaos en het ondermijnen van gezag ongebruikt te laten. En hiervoor ligt en in Midden- en in Zuid-Amerika een gunstig arbeidsveld.

Zowel de sociale als politieke toestanden in vele staten in Latijns-Amerika zijn van dien aard, dat gemakkelijk communistische infiltratie plaats kan vinden en communisten zich via eigen en mantel-organisaties een invloedrijke plaats -kunnen-

GEHEIM

- 4 -

kunnen verzekeren. Het feit alleen reeds, dat een Caraïbisch Legioen - een communistische strijdorganisatie - bestaat, is in dit opzicht reeds tekenend. Een conflict als tussen Haiti en Dominica en vooral dat tussen Cuba en de Dominicaanse Republiek spreekt ook boekdelen.

In dit licht bezien, moge dan ook benadrukt worden, dat al ligt het Westelijk Halfrond ver van Rusland en al schijnt het een veilig toevluchtsoord, ver van een mogelijk conflictsgebied, Amerika toch zeker geen gebied is, dat buiten beschouwing mag worden gelaten bij een beschouwing van de situatie in de machtsstrijd tussen democratie en "volksdemocratie".

De overzeese rijkdelen van Nederland liggen in dit gebied, waarbij bijzonderlijk de Antillen een plaats innemen. Hoewel praktisch weinig blijkt van een bestaand communisme in beide gebiedsdelen, mag toch wel worden aangenomen dat zeker de Antillen niet onbelangrijk zijn in strategisch opzicht. Als belangrijke doorvoerhavens, als belangrijk oliecentrum toch hebben de eilanden grote waarde. Via zeeliedenorganisaties, met de grote toevloed en doorvoer van vreemdelingen van alle nationaliteiten kan toch zeer gemakkelijk door communisten geïnfilteerd worden. Uit het feit, dat de voorzitter der Democratische Partij (Antillen) de "Prague Newsletter" rechtstreeks uit Tsjecho-Slowakije ontving, wijst in ieder geval op belangstelling voor dit gebiedsdeel. (Brief Proc. Gen. aan BVD dd. 11-2-50, aangeboden bij schrijven Hoofd BVD dd. 6-10-50 Exh. 10-10-'50 ~ F 66). Of zulks werkelijk geschiedt, valt voorshands uit te stukken niet op te maken.

GEHEIM

MIDDEN- en ZUID-AMERIKA.

Algemeen.

In het Amerikaanse tijdschrift "Destiny" van Februari 1950 geeft Kenneth de Courcy (de man van de "Intelligence Digest") in een artikel een overzicht van de communistische invloed in Midden-Amerika, waarbij hij o.m. de aandacht vestigt op de rol van de Slaven en van de Russen in het bijzonder in Mexico en de andere staten van Midden-Amerika. Een artikel - vermoedelijk van dezelfde hand en vrijwel identiek aan het vorengenoemde - over het zelfde onderwerp verscheen op 9 Februari 1950 in het Dominikaanse dagblad "El Caribo". In het kort wordt in beide artikelen geschetst, dat in Zuid-Amerika ongeveer 1.250.000 Slaven zitten, welke voor het grootste gedeelte georganiseerd zijn, in het bijzonder de Russen (vide hiertoe hetgeen over Canada wordt gezegd). In Mexico werd in een der eerste oorlogsjaren een vergadering van de communistische partijen in Latijns-Amerika gehouden om richtlijnen van Moskou te ontvangen ter voorbereiding van de versterking van de Russische invloed en de Russische strategische positie (Naar uit andere berichten kan worden afgeleid vindt in deze conferentie de oprichting van het Caraibische Legioen haar oorsprong). Een internationale communistische brigade (hiermede wordt mogelijk het eerdergenoemde Caraibische Legioen bedoeld) telde in 1945 reeds 1921 officieren en 11.000 manschappen. Deze strijdkrachten - die nog steeds bestaan - zijn verspreid over Mexico, Costa Rica, Cuba, Haiti en Guatemala (volgens verschillende journalisten zou het centrum van het Car. Legioen in Guatemala zitten). Deze brigade speelde o.m. een belangrijke rol in het conflict tussen Cuba en de Dominikaanse Republiek in 1947, dat door krachtdadig ingrijpen der Cubaanse autoriteiten werd verhinderd (De organisatie van Amerikaanse Staten heeft dit conflict mede in behandeling genomen en heeft in een resolutie de betrokkenen o.m. verzocht maatregelen te treffen om oorlogsmateriaal te controleren dat in handen is of is geweest van revolutionaire elementen alsmede om het onwettige vervoer en in de handel brengen van wapenen te voorkomen en te verhinderen dat dit materiaal zou worden benut voor doeleinden, die niet verenigbaar zijn met de interamerikaanse juridische verplichtingen).

In deze artikelen wordt in het bijzonder de aandacht gevestigd op de rol, die de Russische Gezant in Mexico-City, Mr. Constantin Oumanski (in 1945 overleden) heeft gespeeld. Deze man, die een zeer hoge Russische rang bekleedde, schijnt voor zijn dood een belangrijk verslag geschreven te hebben over de spionage en sabotage in de Verenigde Staten. Hij schijnt de grote man achter de schermen te zijn geweest, die in Midden-Amerika zijn invloed heeft doen gelden bij de bundeling van de communistische krachten. Hij vestigde in zijn rapport, aldus de aangehaalde artikelen, de aandacht op het Panama-kanaal en de dammen van Sankt Saint Marin.

--In--

In 1948 werd Amerika verbaasd door het feit, dat het parlement van Panama eenstemmig een reeds in onderhandelingen tussen de Regering van Panama en die van de USA tot stand gekomen ontwerp-verdrag, verwierp, dat aan Amerika de concessies en huur voor langen tijd verzekerde van de oorlogsbases, die het Panamakanaal beveiligen, en welke essentieel zijn voor zijn vrijheid. Volgens de genoemde artikelen zou deze stemming het gevolg zijn van orders van het Kremlin. De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken van Panama, dr. Ricardo Afaro, zou onder communistische invloed aan het hoofd van de oppositie tegen het door hemzelf aangegane verdrag zijn gaan staan. .. De USA evacueerde de bases, waarna onmiddellijk een stroom van Russische agenten het land binnenkwam. Beide artikelen wijzen voorts op het spionagenet, dat vanuit Mexico over de USA wordt gespreid. De fondsen hiervoor zouden uit Guatemala komen. De Russen zouden voorts in Guatemala een sterke kortegolfzender bezitten, die gebruikt wordt voor direct contact met Moskou. Voorts zou in Guatemala een geheim voorraadstation voor duikboten bestaan. Waarschijnlijk ligt in dat land bovendien een geheime duikbootbasis (vide Guatemala). Tenslotte wijst de schrijver op de mogelijkheid van het lanceren van atombommen vanuit deze gebieden, waarvoor mogelijk reeds bases bestaan.

Het Venezuelaanse dagblad "Ultimas Noticias" dd. 4 April 1950 (Pol.Maandoverzicht Ned.Antillen 9 April 1950) heeft een UP-artikel vanuit New-York waarin over 300.000 communisten in Zuid-Amerika wordt gesproken, waarvan de grootste groep zich in Brazilië bevindt. In Midden-Amerika zouden er 176.000 zijn, waarvan het grootste aantal op Cuba.

Volgens een uitlating van de Amerikaanse Ambassadeur in Chili, weergegeven door AP en opgenomen in het dagblad "La Esfera" (Venezuela) dd. 3 April 1950 zou het communisme in Z.Amerika grote vooruitgang maken, met uitzondering van Chili en Uruguay (vide Chili).

Het is uiteraard niet doenlijk deze verschillende uitlatingen en beweringen aan de waarheid te toetsen, doch wel blijkt hieruit - hetgeen hierboven reeds naar voren gebracht - dat het communisme in de Zuid-Amerikaanse landen in vele opzichten een belangrijke en zeker niet ongevaarlijke invloed bezit en dat de Russen via verschillende organisaties hard bezig zijn hun invloed en positie uit te breiden en te bevestigen.

Cuba

De Voorzitter van de justitionele Senaatscommissie (USA) Mac Carthy, democraat van Nevada, beschreef Cuba als het land dat het brandpunt is van de communistische activiteit op het Westelijk Halfrond. Volgens hem zouden zich 60.000 tot 75.000 communisten op het eiland bevinden. Het Dagblad "Ultimas Noticias" (Venezuela) dd. 4 April 1950 noemt Cuba

-het

het land in Midden-Amerika met het grootste aantal communisten. Het communistische dagblad "Hoy" werd verboden en de drukkerij van het orgaan in beslaggenomen, wogens verzet tegen het feit, dat de Cubaanse regering de Amerikaanse houding in het Koreaanse conflict steunt. Het weekblad "America Deportiva" werd in beslag genomen, nadat was gebleken, dat de communisten na de inbeslagname van "Hoy" zich voor hun propaganda van dit blad bedienden. Strengere maatregelen werden tegen de communisten genomen en velen hunner zijn gearresteerd. De President laat geen gelegenheid voorbijgaan om te wijzen op het dreigende gevaar van een wereldconflict, schrijft de Nederlandse Gezant op Cuba in zijn brief van 29 Augustus 1950. De mogelijkheid bestaat dat de communistische partij wordt verboden.

Volgens "Ultimas Noticias" van 13 Juli zou Havana een centrum zijn van Russische spionage.

Hoewel uiteraard moet worden afgegaan op slechts enkele gegevens, mag toch wel worden opgemerkt, dat, hoewel Cuba's positie strategisch van groot belang zou kunnen zijn voor de Russen, het land waarschijnlijk niet het belangrijkste centrum van hun activiteit is. Bovendien is de Regering algemeen zeer fel anti-communistisch en wordt telkenmale overtuigend getoond dat het land aan Amerikaanse zijde staat.

Anderzijds is indertijd de positie van Cuba in het conflict met Dominikaanse Republiek (de kwestie van de gewapende overval op de Dominikaanse Republiek beraamd, door krachtdadig ingrijpen der Regering verijdeld) tekenend voor de waarde van dit land in het Caraïbische gebied.

Dominikaanse Republiek.

Weinig communistische activiteit. Vele communisten werden gearresteerd. Thans na de mislukte staatsgreep in 1949, welke was georganiseerd door de communisten met hulp van het Garibaldi-legioen. Enkele begenadigden werden uitgewezen naar de omringende landen.

Guatemala.

De "Intelligence Digest" van Juni 1950 (Pol. Maandoverzicht Ned. Antillen dd. 11 Juni 1950) wijdt in een overzicht over het communisme zeer veel aandacht aan Guatemala, dat volgens het blad een der sleutelposities van Rusland op het Westelijk Halfrond schijnt te zijn. De belangrijkste punten uit dit artikel zijn: de aardrijkskundige ligging van Guatemala is belangrijk i.v.m. het Panama-kanaal. President Arevalo is geen communistisch partijlid, doch heeft zeer vele relaties met communisten over de gehele wereld. Onder zijn presidentschap heeft grote communistische infiltratie in de regering en regeringskringen plaatsgevonden. Kolonel Arbenz, ex-minister van Oorlog, is kandidaat voor de presidentsverkiezingen. Hij is zeer links, zou zelfs door Moskou "goedgekeurd" zijn. Hij heeft de steun van alle communistische organisaties. Er is een afdeling geheime politie opgericht, ingevoegd in de Nationale Garde, waarin uitgeweken Spaanse republikeinen een grote invloed zouden

..hebben..

hebben. Het leger is geïnfiltréerd met communisten. Formeel is de Guatemalaanse communistische partij buiten de wet gesteld, maar praktisch functioneert zij nog en heeft via de "Partido de accion revolucionnaira" en de "Partido de Renovacion Nasional" alle invloed, daar zij de ruggesgraat zijn van het Arevalistische blok, dat tevens het Frente Popular -- een zeer links-socialistische organisatie -- omvat. De bevolking is geenszins communistisch, waarom de communisten zich veelal niet te openlijk laten kennen. Rusland moet daarom zijn werk uitvoeren d.m.v. linkse hervormers. Guatemala zou geschikt zijn om te dienen als het centrale punt van waaruit geopereerd kan worden, de bases waar de fondsen veilig kunnen worden bewaard en wapens kunnen worden opgeslagen. Men werkt met een volledig camouflage-apparaat en -tactiek. Sowjet-instructies bereiken het land via CTAL-agenten (Confederatie van Arbeiders van Latijns-Amerika), o.m. vanuit de Sowjet-ambassade in Mexico, in sommige gevallen via de Tsjechische Legatie. Er bestaat nog steeds een (rode) Republikeinse Legatie, welke het middelpunt is van alle rode Spaanse activiteiten, welke vele schijnen te zijn. De fondsen komen van de Cominform. Het Caraibische Legioen -- waarvan formeel het bestaan wordt ontkend -- heeft in Guatemala twee hoofdkwartieren. Voorts zijn er in het land vier kortegolfsenders en een geheime onderzeebootbasis aan de kust ten Noorden van Puerto Barrions. Wapens zouden binnenkomen uit Tsjecho-Slowakije, o.m. via Amsterdam (!).

Honduras.

De communistische partij is buiten de wet gesteld, Vermoedelijk is -- volgens de "Intelligence Digest" dd. Juni '50 -- de linkervleugel van de nieuwe Partido Democratico Revolucionario Hondurero zeer sterk communistisch geïnfiltréerd en geïnstrueerd. Het Caraibische Legioen schijnt ook in dit land aanwezig te zijn. Instructies voor de communistische organisaties zouden uit Guatemala komen.

Brits Honduras.

De "Intelligence Digest" van Juni '50 (Pol.Maandoverzicht Ned.Antillen d.d. 11 Juni '50) vermeldt de mogelijkheid van een inval in dit land vanuit Guatemala. Strijdkrachten van het Caraibische Legioen zouden daartoe worden getraind. De bevolking van Brits Honduras zou zich voor het grootste deel achter de Britten scharen bij een invasie. Een inval zou over land en door de lucht kunnen plaatsvinden, aldus de Digest.

Mexico.

"El Caribo" (Sto Domingo) dd 9 Februari '50 noemt Mexico een der centra van de communistische activiteit. De conferentie in Mexico van 1941 van de communistische partijen duidt dit reeds aan, hoewel veel van de centrale organisaties naar Guatemala zijn verplaatst. Het land is een van de hoofdcentra van de internationale communistische brigade.

--Vanuit--

GEHEIM

-9-

Vanuit het land wordt het communistische spionnage-systeem over de USA uitgespreid, geleid door de Tsjechoslowaakse missie in Mexico. Een hooggeplaatst ex-GPU-agent (in Russische dienst) zou voorts opereren onder dekmantel van een instituut voor navorsing der publieke opinie.

De "Intelligence Digest" van Mei 1950 wijst er op dat de volkspartij vele communistische leden telt en met de communistische partij samenwerkt. De meest vooraanstaande communistische leiders zouden op bevel van Moskou hun lidmaatschapskaarten hebben verscheurd en zouden in andere partijen zijn geïnfiltréerd. De communisten zouden, volgens dit blad, grote invloed hebben op de arbeiderssyndicaten d.m.v. gestadige infiltratie.

Het blad zegt voorts, dat de Sovjet-activiteiten bestaande uit propaganda (politieke en economische), d.m.v. technische diensten die onder de Tsjechische Legatie ressorteren en zorgen voor fondsen, valse papieren, etc. (deze diensten verzorgen de communistische actie in Midden-Amerika) en de directe actie der Sovjets; spionnage, sabotage, etc.

De spionnage-activiteiten strekken zich uit over de USA, de Stille Zuidzee en Mexico zelf.

Volgens de "Intelligence Digest" van Juni j.l. zouden de communisten orders hebben ontvangen zich in het bijzonder toe te leggen op de Vredesbeweging (hetgeen logisch is, gezien de internationale "vredes"-campagne der communisten). Een groot congres zou worden georganiseerd voor de vrede; tegelijkertijd zouden stakingsacties en demonstraties plaatsvinden. Ex-president Cardenas zou leider zijn van de Mexicaanse communistische krachten.

Panama.

Vide hetgeen hierboven reeds werd gezegd over het verdrag met Amerika over de oorlogsbases bij het Panama-kanaal. Het Kanaal is - uiteraard - onderwerp van grote belangstelling voor de Russische spionnage, welke blijkbaar vrij ongehinderd kan plaatsvinden (El Caribe dd. 9-2-50; Intelligence Digest Juni '50). De communistische activiteit schijnt toe te nemen.

San Salvador.

De internationale communistische brigade werd in 1948 gebruikt om San Salvador te terroriseren na de verkiezing van een conservatieve president. De gevolgen hiervan waren de totstandkoming van een linkse coalitie, welke tenslotte aan de macht kwam. (El Caribe 9-2-50). De communistische partij is buiten de wet gesteld. Spaanse rode agenten waren geïnfiltréerd. Zij werden waar mogelijk bestreden. Er zijn ondergrondse communistische cellen (Intelligence Digest Juni '50).

GEHEIM

GEHEIM

- 10 -

ZUID-AMERIKA

Argentinië

Een wetsontwerp is ingediend en einde September j.l. ook door de Senaat aanvaard ten doel hebbende repressie van spionage en sabotage. Formeel is de wet tegen de communistische activiteit gericht, doch H.M. Gezant te Buenos Aires vreest dat deze wet gebruikt zal worden ter verdere bemotting van de oppositie (brief Ned. Gezant dd. 13-9-50 exh 23-9-50-38).

Volgens het Perenistische dagblad "Espoca" zouden in Argentinië nog 30.000 communisten zijn. Over hun activiteiten is dezerzijds niets bekend.

Bolivia

De communistische partij is buiten de wet gesteld, alsmede alle parallel-partijen. Een der aanleidingen is geweest het feit, dat buitenlandse communisten met behulp dezer partijen chaos trachtten te verwekken. De regering wil het communisme op alle mogelijke manieren bestrijden. Volgens "El Caribe" dd. 9-2-50 zouden de communisten gebruik maken van een mantelorganisatie in de vorm van een door Duitsers ontworpen fascistisch systeem.

Brazilië

De communistische partij is buiten de wet gesteld. Volgens het Venezoleaanse dagblad "Ultimas Noticias" dd. 4-4-50 zou nu van Zuid-Amerika het grootste aantal communisten in Brazilië zitten. Communistische relletjes hebben nog al eens plaats gevonden; recentelijk ten tijde van de laatste verkiezingen. Te Recife werden i.v.m. de ontdekking van een communistisch complot 60 personen gearresteerd. Hieronder bevonden zich officieren van leger en luchtmacht.

Chili

Volgens een uitlating van de Amerikaanse ambassadeur te Chili zou dit land wellicht een uitzondering zijn in Zuid-Amerika, met zeer weinig communistische activiteit. (Esfara dd. 1-4-50). Toch blijkt er communisme te zijn en nog wel op een belangrijke plaats: in het bestuur van de Federacion de Estudiantes Chilenos (Organisatie van Studenten aan de Rijksuniversiteit te Santiago) zijn bij de jongste bestuursverkiezingen 19 communisten gekozen tegen 20 andersdenkenden, waaronder socialisten. De voorzitter is een volksocialist en de secretaris-generaal een communist (Brief Ned. Gezant te Chili dd. 29-9-50 exh 10-10-50-4).

Nicaragua

El Caribe dd 9-2-50 deelt mede, dat voorbereidingen worden getroffen onder communistische leiding voor een revolutionaire beweging in Nicaragua. Een sateliet-regering heeft wapens verstrekt, welke via een neutrale haven in Europa worden verscheept.

Peru

Deze zomer deden zich in Peru ernstige ongeregelheden

- voor -

GEHEIM

GEHEIM

- 11 -

voor, geleid door een communist, een afgewezen kandidaat voor de presidents-verkiezingen. Een stad, Areguipa werd bezet. De regeringstroepen dempten de opstand (Pol Maandoverzicht Ned. Antillen 11 Juni '50).

In mijn brief van 18 October j.l. (exb.30-10-50 no. 5) geeft de Ned. Gezant in Peru een overzicht van het communisme in Peru. De communistische partij is verboden. Er bestaat een ondergrondse communistische partij van betekenis, waarvan de omvang onbekend is. Men neemt aan dat de communisten Peru als uitwijkplaats beschouwen en derhalve weinig acties ondernemen. Zij zijn niet voldoende sterk en geprepareerd om zelfstandige acties te ondernemen. Bij de jongste verkiezingen zijn oppositie kandidaten (officieel niet communist) in de senaat en het huis van afgevaardigden gekomen, die zich sterk communistisch uitlaten. Ook een wereldstad "1950" vertoont sterk communistische tendenzen.

Venezuela

"El Caribe" dd. 9-2-50 beschrijft hoe de internationale communistische brigade werd gebruikt bij de ongeregelden, die de man der linkervleugel Betancourt aan de macht bracht.

Het orgaan van de communistische partij "Tribunal Popular" is voor onbepaalde tijd geschorst, omdat het ongecensureerde artikelen plaatste. Arrestaties werden verricht, welke door het orgaan der (comm.) Revolutionaire Partij v/h Proletariaat heftig werden bestreden. De partij eiste vrijlating der gearresteerden.

De communistische partij is ontbonden bij decreet van 14-5-50. Vermoedelijk blijven de communisten ondergronds doorwerken (Ultimas Noticias dd 10-5-50).

Volgens "La Preisa" (Caracas) dd 21-7-50 nemen de communisten deel aan de verkiezingen. Zij zouden onder valse naam partijen organiseren, welke zij voor dit doel laten legaliseren.

Een bijeenkomst voor de vrede werd verboden. Hiertegen werd heftig geprotesteerd door het studentenblad "Principio" dat opwekte tot ondertekening van de oproep van Stockholm.

Volgens de "Miami Herald" (aangehaald in Ultimas Noticias dd. 13-7-50) zouden Caracas en Havana centra zijn van Sowjet-spionage. Agenten met valse paspoorten (meerendeel afkomstig uit Italië) zouden hier binnenkomen.

CANADA

De communistische "New Times" nr. 35 heeft de reisnotities opgenomen van A. Serow, die een bezoek bracht aan Toronto ter bijwoning van een vredesdemonstratie en een congres van de Slavische verenigingen meemaakte. Hij beschrijft het vredescongres in Toronto, waarop de Dean of Canterbury sprak. In Canada wordt zeer geijverd voor het verzamelen van handtekeningen voor de Stockholmse oproep. Tal van vakverenigingsorganisaties doen hieraan mede. Een belangrijk medium vormen de vele Slaven in Canada, Russen, Polen, Ukraniers en

- Tsjechoslowaken -

GEHEIM

Tsjechoslowaken, die eigen bladen uitgeven en in Slavische verenigingen zijn georganiseerd. In Canada zijn ruim 1.000.000 Slaven op een bevolking van 13.000.000. Velendezer spelen een belangrijke rol in de progressieve partijen in Canada.

In 1948 is een overkoepelende organisatie opgericht "the Canadian Slav Committee". "These organisations are an important factor in the peace movement and in the Canadian people's struggle for demonstractic rights"! schrijft Scrow. Op het eerste nationale congres in Toronto in 1950 van de Canadese Slaven, waren plaatson gereserveerd voor vertegenwoordigers van de Slavische committees van de USSR, Bulgarije, Polen en Tsjechoslowakije. (de Canadese regering weigerde deze afgevaardigden visa te verstrekken). De uitlatingen op dit congres kwamen neer op verheerlijking van Rusland en vechten voor de (Stockholmse) vrede, strijd tegen de oorlogsfhitters, het bewaren van de democratische vrijheden, etc. Voorts voor de consolidatie van de eenheid der Slaven (!) en hun samenwerking met alle democratische Canadezen. Vriendschappelijke relaties tussen Canada en de Slavische Landen werden van groot belang genoemd. De verdere opzet der congressen verschilde in niets van dergelijke in Europa en elders op de wereld.

Dit artikel werpt wel een licht op de methodes, waarvan de Russen zich in hun propaganda en ondermijning van de Westerse landen bedienen. De Slavische committees doen denken aan de organisaties der "Ausland-deutschen". In hoeverre via deze organisaties spionage wordt bedreven en eventuele andere acties worden geleid, valt uiteraard niet te beoordelen. Dat zij zich echter uitsluitend met vredesbewegingen zouden bezighouden, komt niet waarschijnlijk voor.

Conclusie

1. In geheel Amerika is het communisme zeer actief, zowel boven-als ondergronds.
2. Verwacht mag worden dat deze activiteit steeds meer zal toenemen.
3. De Nederlandse Antillen en Suriname vormen met enkele andere gebiedsdelen (als Frans en Brits Guyana, de overige Antillen) op het oog een oase van rust.
4. Deze rust kan een gevolg zijn van het feit dat er inderdaad geen communisme is en geen gevaar voor communisme bestaat. Dit op grond van de afwezigheid van enig rapport dienaangaande.
5. Deze rust kan slechts ogenschijnlijk zijn voor de waarnemers h.t.L. doordat de berichtgeving uit deze gebiedsdelen niet adequaat is. In dit geval ware het wenselijk om een betere berichtgeving te verzoeken.

*Bevat
veel informatie
andere*

85
MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: 1A 96520
Bijl.: 2

DD 783
's-Gravenhage, 8 November 1950.
Javastraat 68.

Uitgevoerd

GEHEIM

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij ter kennisgeving aan te bieden een overzicht omtrent de aan de orde zijnde kwestie Nieuw-Guinea.

Hoewel ik mij bewust ben, dat de in dit stuk voorkomende beschouwingen niet geheel binnen het terrein van bevoegdheid van mijn dienst vallen, heb ik gaarne U de kennisgeving van de inhoud van dit overzicht, hetwelk mij ongevraagd werd verstrekt, niet te mogen onthouden.

Van deze gelegenheid moge gebruik gemaakt worden om Uwe Excellentie in kennis te stellen met een mij bereikt bericht, dat van de zijde van het Hoge Commissariaat van de R.I. is geïnformeerd naar het standpunt van de C.P.N. inzake de kwestie Nieuw-Guinea naar aanleiding waarvan verwezen kan worden naar de in "De Waarheid" van 26 October j.l. gepubliceerde verklaring van het Dagelijks Bestuur der C.P.N., waarvan gemakshalve een fotocopie wordt bijgevoegd.

Tenslotte bereikte mij nog een vertrouwelijke informatie, dat Mr. Moh.Yamin inzake het door hem bij zijn aankomst op Schiphol aan de pers toegestane interview heeft gehandeld in strijd met een tevoren gemaakte afspraak om voorlopig geen interviews toe te staan aan de pers over de kwestie Irian.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr. L. Rinthoven.

Aan: Zijne Excellentie
de Heer Minister-President,

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Buitenlandse Zaken
t.a.v. Zijne Excellentie
de Heer Staatssecretaris Mr. H.S. Elon,

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken

Zijne Excellentie
de Heer Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen
te

's-GRAVENHAGE.

97157

DD 1783

FOTO
No. 2742

NIEUW-GUINEA

Vooropgesteld dient te worden, dat Nieuw-Guinea aanzienlijk minder tot de fantasie van de doorsnee Nederlander, ook van de zgn. culturele of intellectuele Nederlander, spreekt dan de rest van Indonesië.

Een tweede praesumptie moge zijn, dat eveneens krachtens de normale schoolopleiding Nieuw-Guinea in het geheugen van de Nederlander is blijven hangen als een bijzonder onontwikkeld gebied, waaraan we als volk weinig hebben te verliezen; zulks in tegenstelling tot het vele wat we op school leerden over de Oost Indische Compagnie en alle rijkdom, die sedertdien uit de rest van Indonesië voor Nederland werd gepuurd.

Al met al, mede door de gebrekkige voorlichting, die de kranten over Nieuw-Guinea geven, zal bij de meeste Nederlanders van Nieuw-Guinea een minder gunstig beeld zijn gevormd, dat door recente uitlatingen als die van VAN WAARDENBURG, over de grote sommen, die er in N.G. gestoken moeten worden om het land tot ontwikkeling te brengen, nog is versterkt, terwijl uiteraard door de vele Nederlanders, die in de rest van Indonesië ooit een werkkring hadden, over deze rest een veel kleuriger en levendiger beeld onder de Nederlandse bevolking is gebracht dan over Nieuw-Guinea.

Door het bovengestelde zal dus de kwestie N.G. veel minder tot de fantasie van de bevolking kunnen spreken dan bij de kwestie Indonesië en de R.T.C. het geval was. Integendeel, nu wij bij de R.T.C. bijna geheel Indië hebben "losgelaten" zal reeds daardoor bij velen een onlust bestaan om zich "over dit ene stukkie" nu nog druk te maken, wat de propagandisten van een Irian-bij-de-R.I. een een dankbare resonantiebodem biedt.

Daarbij komt, dat volgens berichtgever dezes bij de gehele bevolking een gevoel bestaat van bij de bewogen politieke strijd rondom de R.T.C. slecht voorgelicht geweest te zijn, welk gevoel gevoed is door het feit, dat vele oorspronkelijk felle anti-R.T.C.-bladen na de overeenkomst een loyale houding hebben aangenomen tegenover de nu onontkoombare verdragspartner, waardoor hun voorlichting van zeer eenzijdige hetze-artikelen omzwaaide naar artikelen met een lichte waardering voor wat in Indonesië nu wordt gepresteerd door de eerst zo verguisde leiders. Het lezerspubliek moest zo wel de indruk krijgen eerst opgehitst geweest te zijn. Temeer, daar het

zakenleven in toenemende mate personeel voor Indonesië vraagt, wat dus de indruk versterkt van "het was er dus eigenlijk zo gek niet".

Een belangrijke factor, die deze opinie helpt vormen, is het feit, dat onze, in wezen weinig oorlogszuchtige, bevolking door de repatriëring van ons leger uit Indonesië op ruime schaal in contact is gekomen met de (meestal wat dik aangezette) verhalen over de politionele acties. Elke teruggekomen soldaat, die in begrijpelijke vreugde over het weer thuis zijn geneigd is de verhalen over Indonesië extra zwart te kleuren, voedt in zijn naaste omgeving gemiddeld waarschijnlijk bij drie mensen de gedachte: dat nooit weer, want ze hebben zich alleen maar voor het karretje van een paar politici (of voor het karretje van de kapitalisten) laten spannen. Een straffe houding van ons Kabinet inzake Nieuw-Guinea zou bij deze honderdduizenden automatisch de angst doen ontstaan: straks moet Pietje weer uit zijn werk en naar de Oost, en dan komt hij weer in alle vuiligheid en in het gevaar. Uit puur eigenbelang lijkt het me dus waarschijnlijk, dat een groot deel van het publiek liever bereid zal zijn "dit kleine stukje er nog maar bij te geven", liever dan "weer bonje te maken", met zowel de persoonlijke nadelen (militaire dienst), als met de algemeen verarmende tendenz (vergroete defensiebegroting) van dien.

Résumerende: bij het grote publiek zal m.i. a priori weinig enthousiasme bestaan voor een straffe houding betreffende het bezit van Nieuw-Guinea, omdat het "rechtse" publiek inmiddels een hoopvoller kijk op de toestand in de R.I. heeft gekregen door de veranderde voorlichting; omdat het "linkse" publiek uiteraard geneigd is om ook voor dit deel van Indië de aanspraken van de R.I. te erkennen; omdat men politie-actie-moe is door het contact met de deels gedesillusioneerde gerepatriëerde soldaten; omdat men zal vrezen, dat een behoud van Nieuw-Guinea veel geld zal eisen en dus in de belastingen tot uitdrukking zal komen; omdat men überhaupt na de R.T.C. deze hele zaak als afgedaan wenst te beschouwen en niet met na-weeën geplaagd wil worden; omdat het wederopbloeien van de handel met de R.I. in wijde kring beseft wordt en men deze nieuwe mogelijkheden niet terwille van een (als uitsluitend politiek gevoeld) prestige wil verliezen; omdat algemeen de politieke interesse met het toenemen van de economische welstand aanzienlijk is gedaald en men voor alles met rust wil worden gelaten, nu men juist zo aardig bezig is in Nederland zelf een draagbare toestand te scheppen.

Men vergete bij bovenstaande ook niet de volgende factoren: Sedert de R.T.C. is het bewind in Indonesië op vele punten nogal krachtdadig en eigenzinnig opgetreden, zoals bijv. in de kwestie van de geldzuivering (die een algemeen goede pers had) en in de kwestie van de Deelstaten (die laatstelijk met Ambon een verdeelde pers heeft).

Maar al zal men het soms met de besluiten van de Ind.Regering niet eens zijn, een krachtig bewind vindt meestal eerbiediging, ook bij zijn tegenstanders. Bij een deel van het publiek zal dus zeker een neiging bestaan om te zeggen: ze hebben tot nu toe hun zin gekregen, dus zullen ze inzake Nieuw-Guinea hun zin ook wel weten door te drijven. Welke negativistische houding uiteraard gevoed wordt door de linkse elementen om er een "we kunnen er toch niets aan doen" sfeer van te maken.

Daarbij komt, dat sedert de R.T.C. de affaire in Korea enerzijds de oorlogsangst onder het volk vergroot heeft en men dus uit dien hoofde minder geneigd zal zijn terwille van Nieuw-Guinea enig risico te lopen, terwijl anderzijds deze Koreaanse kwestie het ontwikkelend zelfbewustzijn van de Aziaten (denk aan de publiciteit die NEHRU in de gehele pers heeft gekregen) duidelijker en vooral onontkoombaar aan het publiek voor ogen heeft gesteld, wat dus de sfeer van "we kunnen het toch niet tegenhouden" heeft versterkt.

Tenslotte heeft de door Korea toegespitste verhouding tussen het Westen en Rusland een bewapeningswedloop ontketend, die door grote delen van het publiek zeer wel beseft en gevreesd wordt zoals zij tot uiting komt in de verschuivingen in 's Lands begroting, waardoor alles wat met het leger heeft te maken bij het eenvoudiger publiek in een minder gunstig licht is komen te staan. Waar bovendien de jongste 5% loonsverhoging bij de meeste arbeiders juist als voortvloeiend uit de bewapening werd gevoeld, en waar deze 5% zeker niet alle sociale onrust konden wegnemen, zal men des te minder geneigd zijn om in te stemmen met een "prestige-houding" inzake Nieuw-Guinea, daar men dan gemakkelijk zal vrezen, dat zo'n houding zou impliceren, dat er opnieuw grote militaire uitgaven gedaan zouden moeten worden.

Ten tweede male résumerende: het grote publiek, zoals dit op de kranten reageert, zal door de huidige toestand en door het weinig tot de fantasie sprekende gebied, in grote trekken een aversie tonen om zich over Nieuw-Guinea "druk te maken", deels uit eigenbelang, deels uit onbegrip en zal dus des te gemakkelijker ten

prooi zijn aan een goedgerichte propaganda van aanhangers van de R.I. en aan propaganda van de communisten, die uiteraard zouden trachten munt te slaan uit deze mogelijkheid tot sociale onrust en tot afkeer van de Regering.

Tot zover het "grote publiek", dat uiteraard in deze kwestie tot op zekere hoogte zal reageren op de krachten achter de schermen, waarbij in dit geval een deel van de politici zal komen te staan tegenover grote kapitalistische invloeden en tegenover de intellectueel-culturele kringen, die toch vaak een grote invloed op de publieke opinie plagen te hebben.

Wat deze "kapitalisten" betreft, het is berichtgever dezes uit eigen waarneming en gesprekken bekend, dat vele instituten, die ten tijde van de R.T.C. nog geestelijk en vaak ook financieel achter de "RIJKSEENHEID" stonden, nu totaal zijn omgedraaid naarmate het hun sedert de R.T.C. bleek, dat zij in Indonesië zaken konden doen. Verschillende belangrijke textiel-concerns in Twente leveren nu weer zo profijtelijk aan de R.I., of hebben hoop op een profijt in de nabije toekomst, dat zij nu tot elke prijs zullen willen tegenhouden dat de goodwill van de Nederlandse zakenman in Indonesië door de politiek zou worden verslechterd. De Deli-Tabak Mij. bijv. heeft eveneens zo'n omzwaai in haar Directie meegemaakt, want nu men op de plantages weer verdienen kan, en nu er voor vele miljoenen nieuwe aanplant is uitgezet, zal men niet het risico van een verscherpte houding van de R.I.-Regering t.o.v. de Nederlandse zakenman willen riskeren. Ditzelfde geldt bijv. voor vele uitgeverijen, die, gezien de leeshonger in Indonesië, hopen aldaar binnenkort hun enorme surplus van onverkochte boeken te kunnen afzetten, voor zover zij niet als uitgevers van onderwijsmiddelen reeds nu zeer goede zaken doen (indien mijn informatie juist zijn, doen concerns als bijv. WOLTERS zaken, ten dele "illegaal" in verband met deviezenkwesties, voor tonnen per maand). Wanneer men nagaat dat een blad als ELSEVIER, ondanks het nog steeds voortgezette geschrijf tegen de R.I., per nummer bijna een pagina advertenties voor personeel voor uitzending naar Indonesië heeft, zal men dit als een teken mogen beschouwen, dat bij de behandeling van de kwestie Nieuw-Guinea een deel van het industrieel- en zakenleven, dat bij de R.T.C. nog achter de rechtse groeperingen stond, nu waarschijnlijk uit consolidatie-behoefte de linkse pers in de kaart zou spelen. Men vergete hierbij niet, dat ook om belastingredenen momenteel een groot deel van het zakenleven sterk anti-Regering is en dat ook het

zakenleven, voor zoverre het geen direct belang bij leveranties ten behoeve van de strijdmachten heeft, in de recente begrotingen een goede grond tot kankeren vindt, evenals het bovengenoemde "grote publiek". Om al deze redenen vreest berichtgever dezès, dat vele grote zaken, of machts-groeperingen in de industrie, bij de behandeling van de kwestie Nieuw-Guinea dubbel spel zullen spelen, waarbij hun voorkeur uitgaat naar rust in de R.I., al zullen zij op officieel plan vanwege oude contacten en relaties vaak anders praten. Opvallend in dit verband is, dat toen de GROENE AMSTERDAMMER haar voornemen bekendmaakte om in Indonesië een editie van DE GROENE te gaan uitbrengen (wat waarschijnlijk voor 1 Januari a.s. zijn beslag zal krijgen onder grote medewerking van de R.I.-autoriteiten), diverse van de meest rechtse textiel- en andere concerns zich haastten om uit eigen beweging contact met DE GROENE op te nemen en advertentie-ruimte in deze Indonesische editie te reserveren, op voorwaarde, dat deze advertenties GEGARANDEERD NIET ONDER OGEN VAN HET PUBLIEK IN NEDERLAND ZOUDEN KOMEN. Onder deze adverteerders was een financieel steunpilaar van RIJKSEENHEID, en waren twee notoire Katholieke industrieën, die in de "linkse" GROENE nog nooit hadden geadverteerd.

Tenslotte de cultureel-intellectuele hoek, waaronder berichtgever dezès ook de journalisten rekent. De boven gereleveerde stromingen zijn uiteraard in de merendeels gematigd-linkse tot fel-linkse culturele hoek in grote trekken bewust (of onbewust!!) bekend, omdat al dit soort feiten koren op de linkse molens zijn, die maar al te graag aan elkaar worden doorverteld. Daarenboven is deze hoek in sterkere mate dan het grote publiek anti-militairistisch, zodat ook de weerstand tegenover de Regering reeds uit dien hoofde groter zal zijn.

Daarbij komt, dat de culturele contacten met Indonesië over het algemeen zeer bevredigend zijn verlopen en dat deze kringen uiteraard een grote gevoeligheid vertonen voor de "vrijheid" en voor de waarde van een principiële houding. De papieren van de R.I. zijn in de typische milieu's van KOEPEL, KRING etc. zeer aanzienlijk gestegen in de laatste tijd, mede onder invloed van de in deze kringen wel zeer gunstige naam, die de vorige Hoge Commissaris ROEM, zich had weten te verwerven. Waar deze kringen in het algemeen minder nationalistisch, meer cosmopolitisch zijn ingesteld, ligt hier dus in elk opzicht de sfeer gunstig voor een stemming ten gunste van Nieuw-Guinea aan de R.I.

Deze stemming mag men niet onderschatten, want diverse dragers van deze stemming kunnen hetzij via de eigen publiciteitsmiddelen, hetzij via artikelen in of invloed op de landelijke pers, een grote factor in de meningsvorming van het publiek blijken. Het is berichtgever dezes uit vele eigen waarnemingen bekend, hoezeer de journalisten van de meest uiteenlopende kranten door contacten met figuren als Prof.ROMEIN, Prof.POS, Prof.WERTHEIM, Prof.DONKER-SLOOT etc. worden beïnvloed. Ook een figuur als Prof.KONINGSBERGER, die na zijn laatste bezoek aan Indonesië een duidelijke ommezwaai naar links in zijn opinie vertoont, is in dit verband van groot belang, omdat rondom een dergelijke "bekering" al ras een mytevorming plaats vindt, die in steeds sterker kleuren van mond tot mond gaat in de journalistieke wereld. Op de basis van een gezamenlijke anti-militaristische houding en van een gezamenlijke economische vrees vinden de meest uiteenlopende richtingen elkaar rondom de kwestie Nieuw-Guinea.

Het is berichtgever dezes bijv. bekend, dat op de redactie van het Vrije Volk, orgaan van de P.v.d.A., algemeen een grote onlust bestaat tegenover wat men vreest straks onder partijdruk over Nieuw-Guinea te moeten schrijven. De betrokken journalisten hebben allen zozeer een stemming van "Nieuw-Guinea liever aan de R.I. dan een versterkte invloed van het militarisme in de Regering", dat al zou de P.v.d.A. straks officieel een straffe houding steunen, deze mentaliteit tussen de regels door in het Vrije Volk te lezen zou zijn (en krachtens bovengestelde stromingen onder het grote publiek maar al te graag zou worden herkend).

Onderschatte men ook niet de kracht die straks eventuele pathetische gebaren van linkse zijde op de publieke opinie zouden hebben. Voor zoverre mij bekend, heeft de redactie van DE VLAM reeds nu de eventuele extra-editie voorbereid, die een staking ten gunste van de R.I. zou moeten uitlokken onder slogans als "moeder, moet Uw kind weer voor de kapitalisten in Indonesië vechten" en "Vader, wilt U Uw zoon gedood zien en er nog extra belasting voor betalen ook?" Oude Socialisten als Lies van WEZEL (DE VLAM) zijn zeker bereid straks de martelares te spelen om een prestigehouding van de regering tegen te gaan. Ook de groep van de NIEUWE STEM, de groep van DE GROENE en zelfs de groep van VRIJ NEDERLAND (denk in dit verband aan de vereniging "De waarheid over Ambon", waarin bijv. een VAN RANDWIJK samen zit met een communist als SCHILP, en een Victor VAN VRIESLAND met een ROMEIN) zullen zeker alle hun ten

dienste staande middelen aanwenden om een prestige-politiek tegen te gaan. Dat de meeste redacteuren van het Parool tegen een prestige-politiek gericht zijn, is misschien niet zo verwonderlijk. Dat echter ook in de kringen van het Alg.Handelsblad en van de Telegraaf de meeste redacteuren (althans individueel) voor een opgeven van Nieuw-Guinea schijnen te zijn, is misschien tekenend voor de stemming van het publiek-van-straks. In dit verband denke men ook aan de slechte pers, die het telegram van Minister DREES inzake Ambon in een deel van de liberale en rechtse pers gehaald heeft.

In dit verband dient men ook duidelijk voor ogen te houden, dat in het algemeen de culturele groep zich het eerst in zijn bestaan bedreigd voelt door een bewapeningseconomie en de daaruit voortvloeiende verminderde cultuur-koopkracht van het publiek en de verminderde subsidies van de overheid. Dit maakt deze groep extra gevoelig voor alle vormen van anti-militairistische propaganda, zelfs voor vredespropaganda met een Moskou's geurtje. Op deze gronden is dan ook zonder risico te voorspellen, dat de communisten onder het grote publiek, maar vooral in de cultureel-intellectuele sector een zeer vruchtbare bodem zullen vinden voor hun gestook op "vredes-basis". Het is, zoals in vorige berichten van mijn hand werd uiteengezet, opvallend hoezeer de communistische propaganda op het ogenblik alle politiek er buiten houdt en zich richt op de behoefte aan vrede, aan betere economische omstandigheden door ontwapening en op de zucht tot toenadering van de volkeren buiten de politieke, dus vooral in culturele sfeer. Men mag dan ook vrezen, dat bij een toespitsing van de kwestie Nieuw-Guinea de idealisten van rechts tot links door hun geesteshouding de communisten in de kaart zullen spelen. Temeer, daar laatstgenoemden op knappe wijze de verschillende cultureel-progressieve groepen trachten te infiltreren.

De dag nadat bovenstaand exposé was geschreven, kwam te mijner kennis de oproep van de Stichting "De Waarheid over Ambon", waarop ik hierboven reeds zinspeelde (zie Vrije Volk, adv.pag. Ma. 16 Oct.). Deze oproep lijkt mij namelijk met naam en toenaam de bovenstaande regelen te onderstrepen. Immers, de ondertekenaars van het manifest behoren tot zeer verschillende groepen (bijv. de bekende protestantse leider Dr DIPPEL naast het Vlam-lid SCHILP). Het merendeel der ondertekenaars vallen onder de door mij bovenbedoelde culturele voorgangers. Men mag zeker aannemen, dat men in dit manifest slechts

de datum en het woord "Ambon" door het woord "Nieuw-Guinea" hoeft te vervangen om te weten uit welke hoek en van welke personen straks de weerstand en komen. Tekenend in dit verband is bijv. de zinsnede "onze steun.....loopt via onze vriendschap en eerbied voor het ene ondeelbare Indonesië, welks vrijheid wij onvoorwaardelijk hebben erkend, en welks regering in Djakarta zetelt". Uit dit laatste zinsdeel spreekt overigens duidelijk de door mij bovenbedoelde "eerbied" voor de autonome en "eigenwijze" manier van optreden van de R.I. De zestig ondertekenaars zijn bovendien tot op zekere hoogte nog willekeurig, want door toevallige contacten en bereikbaarheid tot stand gekomen.

Men mag aannemen, dat een beter voorbereide opzet straks 600 klinkende namen zou verwerven. Minder willekeurig is de infiltratie van de communisten in dit gezelschap, dat door VAN RANDWIJK is opgezet. Nel BAKKER, Jan DE GRAAF, Ir SCHUT, Lies VAN WEZEL, SCHILP en nog anderen kunnen als de bewust naar voren geschoven pionnen worden beschouwd.

8-11-1950.

VERKLARING DAGELIJKS BESTUUR C.P.N.

inzake Nieuw-Guinea

IN zijn jongste zitting heeft het Dag. Bestuur der CPN besloten een verklaring inzake Nieuw-Guinea te publiceren van de volgende inhoud:

De huidige verwikkelingen rondom Nieuw-Guinea, waarmede ook de gevechten op Ambon in verband staan, zijn in nevelen gehuld en de nauwkeurige toedracht ervan wordt het Nederlandse volk door de Drees-regering onthouden.

Doch het staat boven elke twijfel vast, dat het conflict tussen de Nederlandse en de regering van de RIS over N.-Guinea zich zienderogen verscherpt heeft en elk ogenblik in een gewapende botsing kan overgaan.

De plotselinge stopzetting van de demobilisatie van zich nog in Indonesië bevindende Nederlandse troepen, naast handhaving van de Marine, wijst op voorbereidselen in die richting. Naast de tienduizend Nederlandse doden en gewonden, die aan het winstbejag van het Amerikaans-Nederlandse koloniale kapitaal reeds zijn geofferd, dreigen opnieuw dood en verderf voor de Nederlandse militairen en nieuwe lasten voor het Nederlandse volk uit deze zaak te ontstaan.

Dit is de voornaamste factor, waardoor de CPN zich bij haar stellingname laat leiden.

Het geschil om Nieuw-Guinea is kennelijk een strijd tussen imperialisten om de buit, om het bezit van N.-Guinea als kolonie.

De Nederlandse imperialisten, gesteund door Australië, verklaren er geen afstand van te willen doen.

Het RIS-bewind heeft bij monde van Sukarno verklaard Nieuw-Guinea, dat poëtisch Irian wordt genoemd, voor 1 Januari 1951 te zullen veroveren. Op de achtergrond staan de Yankee-fascisten, die op het openlijk uitbreken van het conflict, met achter de schermen door hen aangewakkerd wordt, wachten om „in te grijpen”.

Amerika acht N.-Guinea een onmisbare schakel in de reeks van aanvalsbases tegen de vrije volkeren van Azië en tegen de Sowjet-Unie, naast Korea, Indo-China, Malakka en andere gebieden.

Het Yankee-fascisme begint, evenals Hitler, met het beroven van zijn zogenaamde vrienden, en maakt zich gereed N.-Guinea van Nederland af te nemen.

Van de zijde der Nederlandse reactie wordt hier strijd tegen gevoerd, echter hoofdzakelijk in schijn. De vaderlandse liederen frasen die hierbij gebruikt worden, dienen alleen om de fool, die men van Amerika voor de afstand van N. Guinea denkt te krijgen, zo groot mogelijk te maken.

Anderzijds wordt de eis van Sukarno eveneens onder dekking van chauvinistische frasen gesteld, waarbij de overdracht van N.-Guinea als een strijd tegen het kolonialisme wordt voorgesteld. In werkelijkheid geniet Sukarno de volle steun van de Nederlandse koloniale ondernemers in Indonesië.

Deze eisen allen de overdracht aan de RIS. Naast de wil van Wallstreet, is de wil van de koloniale ondernemers van beslissende invloed op de houding van de leiders der P.v.d.A., die voor de overdracht opkomen met het „progressieve” argument, dat hierdoor Sukarno nog meer aan het „Westen”, d.w.z. aan Wallstreet gebonden zal worden. Ook de zg. „linkse” Vlamgroep eist „Irian” voor de RIS op, en toont hiermede opnieuw een Amerikaanse vlam te zijn.

De werkelijkheid is, dat onder de RIS het Indonesische werkende volk nog erger door het Amerikaanse en Nederlandse koloniale kapitaal uitgezogen wordt dan ooit tevoren.

Het Nederlandse kapitaal, waarmee

de Indonesiër uitgebuit wordt, is zelfs van 3.5 miljard gulden vóór de oorlog tot het huidige bedrag van rond acht miljard gestegen.

De arbeiders en boeren van Indonesië hebben nog een zeer zware strijd te voeren om zich van dit koloniale juk te bevrijden.

Een veroverings-veldtocht van N.-Guinea door de RIS heeft onder deze omstandigheden geen progressief, doch een reactionair karakter, daar ze de aandacht van het Indonesische volk van zijn voornaamste taken in zijn nationale vrijheidsstrijd afleidt, en dwingt zijn bloed voor Wallstreet te vergieten.

Het Dag. Bestuur van de CPN stelt dan ook bij het vraagstuk van N.-Guinea op de voorgrond dat er in geen geval om geschoten mag worden!

Vanuit ditzelfde oogpunt treedt het ook op voor een onmiddellijke, vreedzame regeling van de strijd op Ambon. De CPN eist van de Nederlandse regering, dat zij zowel haar onmiskenbare invloed op de KNIL-troepen, die zich op Ambon bevinden, als op de RIS-regering aanwendt om onmiddellijk het vuur te staken, en door het terugtrekken van alle gewapende strijdkrachten het volk van Ambon de gelegenheid te geven zich uit te spreken over zijn verhouding tot het Indonesische volk als geheel.

Verder verlangt de CPN, dat de kwestie Nieuw-Guinea door een accord tussen de Grote Vijf, waartoe ook de Chinese Volksrepubliek behoort, geregeld wordt op een zodanige wijze dat N.-Guinea geen oorlogsbasis wordt, en dat de inheemse bevolking, welke door het Nederlandse koloniale kapitaal sinds eeuwen in duisternis wordt gehouden, geholpen wordt zich tot een zelfstandig volk te ontwikkelen.

De CPN wekt de vredelievende Nederlanders op zich niet in slaap te laten sussen door geruststellende verklaringen van regeringszijde, van het soort waarmee ook de twee voorafgaande militaire acties werden verhuuld.

Zij herhaalt daarom met klem haar oude eis van onmiddellijke demobilisatie van alle Nederlandse troepen uit Indonesië en volledige terugtrekking van de marine uit geheel Azië.

92465

[Handwritten signature]

296706
in 7/11/50

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

06.3813
by. 1-07.125
27 OCT. 1950
ACD/95616

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, DATUM-EN-NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: Directie Algemene Zaken/VZ Datum: 25 October 1950.
Onderwerp: Visumaanvragen voor in Indonesie verblijvende vreemdelingen. Nummer: 103577-8406 GS.
Twee bijlagen. GEHEIM.

103577-8406
92465

./.

Met verwijzing naar het dezerzijds U in afschrift toegezonden schrijven van 4 September 1950 No. 82387-6644 GS gericht aan de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, betreffende bovengenoemd onderwerp, heb ik de eer U hierbij in afschrift met de bijlage te doen toekomen het in antwoord daarop strekkend schrijven van 13 October 1950 Letter L 88, naar de inhoud waarvan ter be-
korting moge worden verwezen.

Voortaan zullen dus visumaanvragen van in Indonesie verblijvende vreemdelingen rechtstreeks door het H.C. te Djakarta met de Visadienst, c.q. dit Ministerie worden afgehandeld.

De Chef der Directie,

[Handwritten signature]

Aan het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
te
'S-GRAVENHAGE.

103577-2406 91

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

Afdeling Kabinet.

'S-GRAVENHAGE, 13 October 1950

No. Letter L 88.

E 441.321 alg

Onderwerp:
Visumaanvragen voor
in Indonesië verblij-
vende vreemdelingen

AAN:

FOTO-Bt.Z.
No. 31191

de Heer Minister van
Buitenlandse Zaken.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 4 September
j.l. Dir. Alg. Zaken No. 82387-6644 G.S. heb ik de
eer U hierbij ter kennisgeving aan te bieden een
afschrift van mijn ter zake handelend schrijven
aan de Hoge Commissaris van het Koninkrijk der
Nederlanden te Djakarta van heden Kabinet Letter
L 88/232.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN
EN OVERZEESE RIJKSDELEN,

Voor deze:

De Secretaris-Generaal,

J. W. Kinnema

Handwritten notes:
H. H. H. H.
Indonesië
Binnenland
ter kennisgeving
aan de Hoge
Commissaris
te Djakarta

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

Afdeling Kabinet.

'S-GRAVENHAGE, 13 October

1950.

Letter L 88/no.232.

No.

Onderwerp: Visumaanvragen
voor in Indonesië verblijvende
vreemdelingen.

AAN:

Zijne Excellentie de Hoge Commissaris
van het Koninkrijk der Nederlanden,
te

D j a k a r t a.

FOTO-Bt Z.
No. 31191 A

Onder verwijzing naar mijn missive van 25 April j.l. Kabinet Letter S 33/78 en het U in doordruk aangeboden schrijven van mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken van 4 September j.l. No. 82387-6644 G.S. heb ik de eer Uwer Excellentie te verzoeken in den vervolge visumaanvragen voor in Indonesië verblijvende vreemdelingen rechtstreeks te willen richten aan het Hoofd van de Visadienst en voor de afdoening van deze aanvragen niet meer de tussenkomst van mijn Departement in te roepen.

Ik moge hierbij aantekenen, dat de tot nu toe gevolgde werkwijze een uitvloeisel was van verzoeken van de Visadienst om tussenkomst van mijn Ministerie voor het verkrijgen van nadere inlichtingen van het Hoge Commissariaat. Met het oog op een snelle afdoening en de wenselijkheid om een vaste gedragslijn in deze te volgen werd U in overweging gegeven de visumaanvragen over dit Ministerie te doen leiden.

Waar thans blijkt, dat mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken prijs stelt op een rechtstreekse afdoening van dergelijke visumaanvragen van vreemdelingen met het Hoofd van de Visadienst en er dezerzijds geen bijzondere prijs op wordt gesteld, dat deze aanvragen dit Departement passeren heb ik gemeend U te moeten verzoeken mijn Ministerie bij de afdoening van dergelijke zaken niet meer in te schakelen.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN
EN OVERZEESE RIJKSDELEN,
Voor deze:
De Secretaris-Generaal,

(1950, J. L. Kiverson.

Buit. Zaken

INFORMATIECOPIE

Hoofd P. v. Z.

- 7 SEP. 1950
ACD/92465

Directie Algemene Zaken/VZ.

4 September 1950.

Visumaanvragen voor in Indonesie verblijvende vreemdelingen.

82387-6644 GS.

GEHEIM.

Ik heb de eer Uw bijzondere aandacht te vragen voor het ondervolgende.

Onlangs werd ter mijner kennis gebracht dat door U in april van dit jaar een rechtstreeks voorstel werd gedaan aan de Hoge Commissaris te Djakarta om de behandeling van visumaanvragen van in Indonesie verblijvende vreemdelingen voor inreis naar Nederland voortaan te leiden via het Ministerie voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, opdat gebruik zou kunnen worden gemaakt van de vele persoonsgegevens, die bij het Bureau Veiligheidsdienst van dat Ministerie aanwezig zouden zijn.

Het trok de aandacht van het Hoofd van de Visadienst, tevens Hoofd van de Rijksvreemdelingendienst, dat dit voorstel werd gedaan zonder voorafgaand overleg met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Aangezien wellicht onwetendheid bij het Bureau Veiligheidsdienst van Uw Ministerie omtrent de inrichting van de Nederlandse visumprocedure daartoe aanleiding gaf, zij het mij vergund het volgende uiteen te zetten.

De afgifte van visa voor inreis naar Nederland geschiedt uitsluitend door de Vertegenwoordigers van Nederland in het buitenland met inachtneming van mijn daartoe strekkende algemene en bijzondere instructies. In deze visuminstructies is onder meer bepaald, welke voorwaarden vereist zijn voor de afgifte van het visum en dat de visa als regel niet worden afgegeven dan na voorafgaande machtiging van de onder mijn Departement ressorterende Visadienst. Met het oog op een goede coördinatie is in overleg en overeenstemming met mijn Ambtgenoot van Justitie, als Hoofd van de Visadienst aangewezen het Hoofd van de Rijksvreemdelingendienst, die onder mijn aanwijzingen de normale visumaanvragen behandelt.

AAN Zijne Excellentie
de Minister voor Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen,
's-GRAVENHAGE.

- Voor -

4 September 1950

82387-6644 GS.

G E H E I M.

Voor een goede gang van zaken is voorts bepaald, dat de Nederlandse Vertegenwoordigers in het buitenland met geen andere in Nederland gevestigde ambtelijke instanties in rechtstreekse correspondentie treden over visumaanvragen dan de Visadienst c.q. dit Ministerie. Inschakeling van andere Nederlandse instanties geschiedt uitsluitend door dit Ministerie c.q. -Visadienst hier ter stede.

Zolang de oude, bij Uw archief berustende, gegevens omtrent uit Indonesie afkomstige vreemdelingen nog niet in hun geheel zijn overgedragen aan de daarvoor in aanmerking komende instanties t.w. de Binnenlandse Veiligheidsdienst en de Rijksvreemdelingendienst, zal incidenteel door de Visadienst c.q. dit Ministerie met Uw Bureau "Veiligheidsdienst" contact kunnen worden opgenomen over bepaalde visumaanvragen van in Indonesie verblijvende vreemdelingen.

Ook in die gevallen komt het voor de goede gang van zaken beter voor, dat niet door Uw Ministerie nadere inlichtingen worden verzocht aan het Hoge Commissariaat te Djakarta. Dit laatste wordt door de Visadienst c.q. dit Ministerie zonedig zelf verricht.

Doordruk van dit schrijven zond ik aan de Hoge Commissaris te Djakarta, het Hoofd van de Visadienst, tevens Hoofd van de Rijksvreemdelingendienst en het hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
De Chef der Directie Algemene Zaken,

1783

6

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN.

's-Gravenhage, 20 October 1948.
Javastraat 68.

No.: 54/Kab.
Bijl.: 1.

PERSOONLIJK.

Naar aanleiding van een vraag, mij gesteld door de
Chef van Uw Kabinet, omtrent de herkomst van bijgaand rapport,
heb ik de eer Uwe Excellentie mede te delen, dat dit stuk
op last van de Secretaris-Generaal van Buitenlandse Zaken
door een van zijn ambtenaren is samengesteld.

Het Hoofd van de Dienst,

AAN:

Mr.L.Eindhoven.

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Overzese
Gebiedsdelen,
Plein 1,
'S-GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN OVERZEESE GEBIEDSDELEN

Afdeling Kabinet

'S-GRAVENHAGE, 8 October 1948

No.

Aan de HoogEdelGestrenge Heer

PERSOONLĪK

Mr. L. Einthoven, ¹¹

Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

'S-GRAVENHAGE

Onder aanbieding van een door de Minister van Overzeese Gebiedsdelen ontvangen rapport "Het Communisme in de Republiek", gedagtekend 27 September 1948, heb ik, de eer, in opdracht van de Minister, U te verzoeken, wel - v.z.v. nodig na onderzoek - aan Zijne Excellentie persoonlijk te willen berichten door wie dat rapport is opgesteld.

De Chef van het Kabinet,

1

Westerink

J.P. Kuis O.J.

*aan aanblijding van een vray
wij gesteld door den chef van het Kabinet
om te kent de bekendst van bypaand
rapport heb ik de en de P. v. v. v.
te denken dat dit stuk of best
van den heer van P. 2*

No:

Bijl:

540/a/g 35-

SECRETARIAAT

Vol. Den Haag.

14 OCT. 1948

7 A.C.D. October 1948
47540

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

~~ZIEN ONDER.~~

Onderzoek van voor Indonesië be-
stend personeel op communistische
gezindheid.

Ik heb de eer het navolgende onder de aandacht van UHoogedelge-
strenge te brengen:

Op 16 September jl. is door de Regering h.t.l. in een officiële ver-
klaring bekend gesteld dat iedere communistische actie in strijd is met de
openbare orde en mitsdien valt onder de strafwetartikelen, welke de open-
bare orde beschermen.

Daartoe genoopt door de steeds duidelijker aan de dag tredende com-
munistische activiteit in Z.O.-Azië (en daarmee samenhangend ook in In-
donesië) zal in de toekomst, voorzover dit nog niet geschiedt, bij scree-
ning van in Indonesië binnenkomende personen meer het accent moeten wor-
den gelegd op hun instelling tegenover het communisme.

Naast de maatregelen die daartoe door de Immigratiedienst worden ge-
nomen of bij deze Dienst in voorbereiding zijn, dient thans in de eerste
plaats voorkomen te worden dat vanuit Nederland communistische agenten
dan wel hun handlangers of met communistische ideologie sympathiserenden
deze gewesten binnenkomen.

Dit klemt te meer, daar ook in Nederland op korte termijn scherpere
maatregelen tegen extreme linkse elementen te verwachten zijn (ik denk
hierbij aan een eventueel ambtenarenverbod) en het bij voorbaat moet wor-
den uitgesloten, dat personeel, dat in Nederlandse dienst niet of niet lan-
ger wordt geaccepteerd, in Indonesië nog gelegenheid zou krijgen om de hun
in Nederland onmogelijk gemaakte activiteit voort te zetten.

Voorzover bekend wordt tot op heden door het Bureau "Security" bij
de screening van voor Indonesië bestemd personeel alleen gelet op de ge-
dragingen van betrokkenen kort vóór of gedurende de laatste oorlog en
wordt niet speciaal nagegaan in hoeverre wordt gesympathiseerd met de
communistische ideologie.

Naar mijn mening kan hierna in de toekomst niet worden volstaan
en dient thans wel degelijk het accent verlegd te worden naar een onder-
zoek op de politieke instelling van de uit te zenden personen.

Het lijkt mij gewenst om in dit opzicht van meet af aan een streng
standpunt in te nemen en geen onderscheid te maken tussen voor de Over-
heid bestemd personeel en particuliere personen.

Door mij zal in de toekomst uit politiek oogpunt bezwaar worden ge-
maakt tegen toelating in Indonesië (ongeacht in welk dienstverband of on-
der opgaaf van welke redenen ook) van personen:

1. die aangesloten zijn bij de Communistische Partij Nederland, dan
wel een sub-organisatie daarvan, waaronder begrepen de Eenheids Vak Cen-
trale;

2c.

de Gecommitteerde voor Indische Zaken
(Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen)

te

's-Gravenhage.

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

2e. die, hoewel niet officieel bij de onder sub 1e vermelde organisaties aangesloten zijnde, toch regelmatig de vergaderingen en bijeenkomsten daarvan bijwonen dan wel van een uitgesproken, met het communisme sympathiserende instelling blijken te geven;

3e. die anders dan uit hoofde van een betrouwbaar erkende functie, geabonneerd zijn op communistische bladen en periodieken dan wel blijken te geven van de inhoud daarvan regelmatig kennis te nemen.

Geen uitzondering zal verder worden gemaakt voor personen die als "idealisten" sympathiseren met de communistische ideologie, hoewel zij de extreme uitingen hiervan beweren af te keuren. De ervaring heeft m.i. voldoende aangetoond, dat dergelijke lieden, door het verlenen van morele steun en ook overigens potentiëel, niet minder gevaarlijk zijn dan de werkelijke activisten.

Ik moge U HoogEdelgestrengde verzoeken het Bureau Security overeenkomstig het vorenstaande te instrueren teneinde dit Bureau in de gelegenheid te stellen hiermede rekening te houden.

Meent het Bureau Security aan een geteste persoon, op grond van communistische sympathieën als bovenomschreven, een vertrek naar Indonesië te moeten beletten en wordt door betrokkene of diens werkgever naar de redenen hiervan gevraagd, dan ware bekend te stellen dat door mij bezwaar tegen toelating van betrokkene in Indonesië bestaat. Mocht door belanghebbende de behoefte worden gevoeld over de afwijzing te corresponderen dan waren eventuele bezwaarschriften via het Hoofd van het Bureau Security aan mij te richten en door deze laatste met de betreffende stukken aan mij door te zenden ter nadere beschouwing.

Mocht in de praktijk blijken dat de in voorgaande alinea omschreven werkwijze in enig opzicht niet voldoet, zo zal ik het op prijs stellen hiervan in kennis te worden gesteld.

Doordruk van dit schrijven zend ik aan het Hoofd van het Bureau Security v.d., alsmede aan het Hoofd van de Immigratiedienst en het Hoofd van de O.M.I. alhier en het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.

De Procureur-Generaal
bij het Hooggerechtshof van Indonesië,

(Mr. H. W. Felderhof).

GEHEIM

DEZE RUBRICERING GELDT
ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

2 September 1948.

1783
79

Indien Nederlanders, die Indië en zijn anders geaarde bevolking niet kennen, inzage krijgen van dit rapport, dan zal ook bij hen, die er niet op uit zijn om overal venijn uit te zuigen, onwillekeurig, zo kort na 1945, de herinnering aan de Duitse bezettingstijd met al zijn wandaden terstond naar boven komen. Men zal in hetgeen in Zuid-Celebes gebeurd is een parallel zien van de door ons zozeer verfoeide executies van gijzelaars, het doodschieten krachtens nood-standrecht van talloze arrestanten, enz. enz. en men zal daaruit maar één conclusie kunnen trekken: wat daarginds gebeurd is en verdedigd wordt, is juist datgene, wat wij hier zo verschrikkelijk vonden en de verdediging dier feiten door de Commissie is dezelfde die de Duitsers ons hier gaven en die wij niet accepteerden. Wij veroordelen hier nog telkens Duitsers ter dood voor precies dezelfde feiten, die door de Commissie worden goedgepraat.

En of men nu het rapport publiceert of alleen ter inzage geeft aan de Kamer, men zal zich goed moeten realiseren, dat de reactie in Nederland, ook van de niet-Communisten, in de zin, zoals ik hierboven heb aangegeven, psychologisch verklaarbaar en onvermijdelijk is.

De reactie in de rest van de wereld, angeblazen door republikeinse propaganda, zal volkomen vernietigend voor ons zijn. De republiek zal daaruit een ongehoord voordeel trekken.

Wij zouden niet kunnen ontkomen aan strenge bestraffing niet alleen van de 3 in het rapport genoemde vermoedelijke schuldigen, doch ook van Kapt. Westerling en al diegenen, die onder zijn bevelen het noodrecht toegepast hebben.

Ik acht dit de onvermijdelijke consequentie van elke vorm van openbaarmaking.

Wanneer de Regering deze consequentie niet wenst, dan zal men tijd moeten winnen en dus ingaan op de suggestie uit Indië om, alvorens iets openbaar te maken, een nader onderzoek in te stellen, thans van strafrechtelijke aard, tegen de 3 officieren en de onderofficier, die het noodrecht verre zouden hebben overschreden.

Intussen zal er dan weer een jaar voorbij gegaan zijn en zullen de verhoudingen in Indië en in de rest van de wereld wellicht iets verbeterd zijn.

Ik wil hier nog slechts aan toevoegen, dat de grenzen tussen de geoorloofde toepassing van het noodrecht en de overschrijding ervan uiterst subtiel zijn, zodat de eventueel terecht staande beklaagden zich ongetwijfeld geslachtofferd zullen voelen en dit min of meer terecht.

---oo0oo---

Overige berichten 2
17/8
47

Uit gewoonlijk zeer goed geïnformeerde bron verneem ik op 1 Augustus dat :

a) de omgeving van Spaak zich afgevraagd heeft waarom de militaire actie in Indië niet van te voren is besproken geworden met de Belgen. Er is wel een mededeling gedaan doch geen overleg gepleegd.

Gezien de nauwe verbondenheid der beide landen had men een andere houding van Nederland verwacht.

b) de berichtgeving omtrent hetgeen er in Indië op dit ogenblik gebeurt zeer slecht is. De kranten weten nagenoeg niets en drukken vaak uitsluitend Republikeins nieuws af bij gebreke van behoorlijke Nederlandse berichten.

Waarom de Pers niet aan de hand van kaartjes voorgelicht met wat smakelijke verhalen erbij?

c) in industriële kringen beschouwt men het Nederlandse crediet door de actie zeer aangetast. Waarom vertelt men hen niet, dat deze actie ons juist in staat zal stellen al terstond en ook in de nabije toekomst onze deviezenpositie aanzienlijk te versterken door uitvoer van producten.

d) de Belgische Werklieden Partij is bezig de leuze van de Drapeau Rouge over te nemen, n.l. dat Nederland 4 miljard crediet heeft gekregen van België die "natuurlijk" besteed zijn om de bruine broeders te bestrijden, terwijl in België 5 miljard nodig zijn voor sociale voorzieningen en men niet weet waar ze vandaan te halen.

Een geregelde deskundige voorlichting, enkele malen per week, van de Pers zou geen overbodige luxe zijn, volgens zegsman.

's-Gravenhage, 2 Augustus 1947.

*aan des heer. f. over 2. j. b. d.
in hand gesteld op 2/8/47.*

P.

Ministerie

1703
27

1

MINISTERIE VAN OVERZEESCHE GEBIEDSDEELEN

Afdeeling

's-Gravenhage, 11 Juli

1947

No.

Hooggeachte Kolonel,

Ingesloten moge ik U ter lezing doen toekomen de twee kabinetsnota's van O.G., waarover ik U gistermiddag sprak.

Achteraf beschouwd, is het zeer goed mogelijk dat de nota : "Repercussies" is totstandgekomen als gevolg van Uw vraag aan minister Jonkman naar de plannen voor de bezettingsphase.

Hoogachtend,

[Handwritten signature]